

Grupa Kapitałowa RAFAKO

GRUPA PBG

**ŚRÓDROCZNE SKRÓCONE
SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE FINANSOWE**

**za okres 3 miesięcy zakończony
31 marca 2017 roku**

15 maja 2017 roku

Spis treści

Śródroczne skrócone skonsolidowane sprawozdanie z całkowitych dochodów	1
Śródroczne skrócone skonsolidowane sprawozdanie z całkowitych dochodów	2
Śródroczne skrócone skonsolidowane sprawozdanie z sytuacji finansowej	3
Śródroczne skrócone skonsolidowane sprawozdanie z sytuacji finansowej	4
Śródroczne skrócone skonsolidowane sprawozdanie z przepływów pieniężnych	5
Śródroczne skrócone skonsolidowane sprawozdanie ze zmian w kapitale własnym.....	6
DODATKOWE NOTY OBJAŚNIAJĄCE.....	7
1. Informacje ogólne	7
2. Podstawa sporządzenia śródrocznego skróconego skonsolidowanego sprawozdania finansowego	7
3. Istotne zasady (polityka) rachunkowości	9
4. Nowe standardy i interpretacje, które zostały opublikowane, a nie weszły jeszcze w życie	11
4.1. Wdrożenie MSSF 15	12
4.2. Wdrożenie MSSF 9	12
4.3. Wdrożenie MSSF 16	12
4.4. Wdrożenie pozostałych standardów i interpretacji.....	12
5. Istotne wartości oparte na profesjonalnym osądzie i szacunkach.....	12
5.1. Profesjonalny osąd.....	12
5.2. Niepewność szacunków	13
6. Zmiana szacunków	15
7. Segmenty operacyjne	16
8. Zakres skonsolidowanego sprawozdania finansowego	19
9. Zmiany w strukturze jednostki dominującej i jednostek zależnych objętych konsolidacją	20
10. Sezonowość lub cykliczność działalności Grupy.....	20
11. Informacje dotyczące umów o usługę budowlaną	21
12. Rodzaj i kwoty pozycji w znaczący sposób wpływających na aktywa, zobowiązania, kapitał, wynik finansowy oraz przepływy środków pieniężnych	23
12.1. Przychody ze sprzedaży, koszty sprzedaży, przychody i koszty operacyjne oraz finansowe	23
12.2. Podatek dochodowy	24
12.3. Istotne pozycje wykazane w sprawozdaniu z przepływów pieniężnych	26
12.4. Rzeczowe aktywa trwałe	27
12.5. Nabycie i sprzedaż składników rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych	28
12.6. Wartość firmy	28
12.7. Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności i rozliczenia międzyokresowe kosztów - długoterminowe	28
12.8. Akcje/udziały w pozostałych jednostkach.....	28
12.9. Obligacje długoterminowe.....	29
12.10. Inne aktywa finansowe długoterminowe	30
12.11. Zapasy	30
12.12. Obligacje krótkoterminowe	31
12.13. Inne aktywa finansowe krótkoterminowe	31
12.14. Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	32
12.15. Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności i rozliczenia międzyokresowe kosztów - krótkoterminowe	32
12.16. Odpisy aktualizujące wartość skonsolidowanych aktywów	33
12.17. Aktywa stanowiące zabezpieczenie zobowiązań Grupy	34
12.17.1. Zabezpieczenia ustanowione na środkach trwałych	34
12.17.2. Zabezpieczenia ustanowione na wartościach niematerialnych	34
12.17.3. Zabezpieczenia ustanowione na akcjach/udziałach.....	34
12.17.4. Zabezpieczenia ustanowione na zapasach.....	34
12.17.5. Zabezpieczenia ustanowione na należnościach handlowych.....	35
12.18. Kapitał podstawowy.....	35
12.19. Wartość nominalna akcji.....	35
12.20. Prawa akcjonariuszy.....	35
12.21. Kapitał ze sprzedaży akcji powyżej ich wartości nominalnej	35
12.22. Wypłacone dywidendy.....	35
12.23. Zysk/(strata) przypadający na jedną akcję	36
12.24. Świadczenia pracownicze po okresie zatrudnienia oraz inne świadczenia.....	36
12.25. Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania - długoterminowe	37
12.26. Rezerwy, zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania - krótkoterminowe.....	37

13.	Cele i zasady zarządzania ryzykiem finansowym	38
14.	Instrumenty finansowe	39
15.	Kredyty i pożyczki	40
16.	Instrumenty pochodne	41
17.	Zarządzanie kapitałem	41
18.	Rezerwy na koszty	41
18.1.	Rezerwa na koszty kar z tytułu nieterminowej realizacji lub niedotrzymania gwarantowanych parametrów technicznych umów o usługę budowlaną	41
18.2.	Zmiana stanu rezerw, zobowiązań i rozliczeń międzyokresowych wykazanych w skonsolidowanym sprawozdaniu z sytuacji finansowej Grupy Kapitałowej	42
19.	Emisja, wykup i spłata dłużnych i kapitałowych papierów wartościowych	43
20.	Wypłacone lub zadeklarowane dywidendy	43
21.	Zobowiązania inwestycyjne	43
22.	Zmiany pozycji pozabilansowych, informacje o udzieleniu przez Grupę poręczeń kredytu, pożyczki lub udzieleniu gwarancji	43
23.	Sprawy sporne, postępowania sądowe	44
24.	Należności od jednostki powiązanej wynikających z układu	45
25.	Informacje o Zarządzie i Radzie Nadzorczej jednostki dominującej	45
26.	Transakcje z udziałem członków Zarządu i Rady Nadzorczej	45
27.	Transakcje z podmiotami powiązаныmi	46
28.	Zwięzły opis dokonań i niepowodzeń Grupy Kapitałowej w pierwszym kwartale 2017 roku	47
29.	Stanowisko Zarządu odnośnie możliwości zrealizowania wcześniej publikowanych prognoz	47
30.	Akcjonariusze posiadający co najmniej 5% ogólnej liczby głosów na WZ RAFAKO S.A., jednostki dominującej na dzień przekazania raportu kwartalnego	48
31.	Zestawienie zmian w stanie posiadania akcji RAFAKO S.A. lub uprawnień do nich (opcji) przez osoby zarządzające i nadzorujące jednostek należących do Grupy Kapitałowej objętych konsolidacją, zgodnie z posiadanymi przez RAFAKO S.A. informacjami, w okresie od przekazania poprzedniego sprawozdania finansowego	48
32.	Wynagrodzenia członków Zarządu i Rady Nadzorczej jednostki dominującej oraz spółek wchodzących w skład Grupy Kapitałowej	49
33.	Czynniki mające istotny wpływ na wyniki do uzyskania w drugim kwartale 2017 roku.	49
34.	Portfel zamówień	50
35.	Zdarzenia następujące po zakończeniu okresu sprawozdawczego	50

Załączniki:

1. Śródroczne skrócone jednostkowe sprawozdanie finansowe RAFAKO S.A. za okres 3 miesięcy zakończony 31 marca 2017 roku

Śródroczne skrócone skonsolidowane sprawozdanie z całkowitych dochodów
 za okres 3 miesięcy zakończony 31 marca 2017 roku

	<i>Nota</i>	<i>Okres 3 miesięcy zakończony 31 marca 2017 (niebadane)</i>	<i>Okres 3 miesięcy zakończony 31 marca 2016 (niebadane)</i>
Działalność kontynuowana			
Przychody ze sprzedaży	12.1	439 703	334 262
Przychody ze sprzedaży produktów i usług		439 060	333 698
Przychody ze sprzedaży materiałów		643	564
		<hr/>	<hr/>
Koszty sprzedanych produktów i materiałów	12.1	(390 745)	(307 871)
		<hr/>	<hr/>
Zysk/(strata) brutto ze sprzedaży		48 958	26 391
Pozostałe przychody operacyjne	12.1	755	457
Koszty sprzedaży	12.1	(7 622)	(7 087)
Koszty ogólnego zarządu		(14 892)	(12 481)
Pozostałe koszty operacyjne	12.1	(1 507)	(565)
		<hr/>	<hr/>
Zysk/(strata) z działalności operacyjnej		25 692	6 715
Przychody finansowe	12.1	618	841
Koszty finansowe	12.1	(5 412)	(1 858)
		<hr/>	<hr/>
Zysk /(strata) brutto		20 898	5 698
Podatek dochodowy	12.2	(10 248)	(1 497)
Zysk/(strata) netto z działalności kontynuowanej	12.23	10 650	4 201
		<hr/> <hr/>	<hr/> <hr/>

Racibórz, dnia 15 maja 2017 roku

Agnieszka
Wasilewska-Semail

Krzysztof Burek

Jarosław Dusiło

Edward Kasprzak

Tomasz Tomczak

Jolanta Markowicz

Prezes Zarządu

Wiceprezes Zarządu

Wiceprezes Zarządu

Wiceprezes Zarządu

Wiceprezes Zarządu

Główny Księgowy

Śródroczne skrócone skonsolidowane sprawozdanie z całkowitych dochodów za okres 3 miesięcy zakończony 31 marca 2017 roku

	<i>Nota</i>	<i>Okres 3 miesięcy zakończony 31 marca 2017 (niebadane)</i>	<i>Okres 3 miesięcy zakończony 31 marca 2016 (niebadane)</i>
Inne całkowite dochody za okres		(69)	241
Różnice kursowe z przeliczenia jednostki zagranicznej		(194)	(7)
Różnice kursowe z przeliczenia jednostki zagranicznej przypadające mniejszości		(19)	
Inne całkowite dochody netto podlegające przekwalifikowaniu do zysku/(straty) w kolejnych okresach sprawozdawczych		(213)	(7)
Inne całkowite dochody wynikające z zysków/(strat) aktuarialnych		177	307
Podatek dochodowy dotyczący innych całkowitych dochodów	12.2	(33)	(59)
Inne całkowite dochody netto niepodlegające przekwalifikowaniu do zysku/(straty) w kolejnych okresach sprawozdawczych		144	248
Całkowity dochód za okres		10 581	4 442
Wynik netto przypadający:		10 650	4 201
Akcjonariuszom jednostki dominującej	12.23	10 694	4 354
Akcjonariuszom niekontrolującym		(44)	(153)
Całkowity dochód przypadający:		10 581	4 442
Dochody całkowite akcjonariuszy jednostki dominującej		10 644	4 595
Dochody całkowite udziałów niekontrolujących		(63)	(153)
Zysk/(strata) na jedną akcję:			
Podstawowy zysk/(strata) na jedną akcję w złotych	12.23	0,13	0,05
Zysk/(strata) na jedną akcję z działalności kontynuowanej			
Podstawowy zysk/(strata) na jedną akcję w złotych	12.23	0,13	0,05

Racibórz, dnia 15 maja 2017 roku

Agnieszka
Wasilewska-Semail

Krzysztof Burek

Jarosław Duśiło

Edward Kasprzak

Tomasz Tomczak

Jolanta Markowicz

Prezes Zarządu

Wiceprezes Zarządu

Wiceprezes Zarządu

Wiceprezes Zarządu

Wiceprezes Zarządu

Główny Księgowy

Śródroczne skrócone skonsolidowane sprawozdanie z sytuacji finansowej na dzień 31 marca 2017 roku

	Nota	31 marca 2017 (niebadane)	31 grudnia 2016
AKTYWA			
Aktywa trwałe (długoterminowe)			
Rzeczowe aktywa trwałe	12.4, 12.5	177 772	178 585
Wartości niematerialne	12.5	18 549	18 782
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności długoterminowe		34 427	34 007
Należności z tytułu dostaw i usług	12.9, 14	34 108	33 817
Pozostałe należności i rozliczenia międzyokresowe kosztów	12.9	319	190
Aktywa finansowe długoterminowe		29 091	24 911
Akcje/udziały w pozostałych jednostkach	12.8	267	840
Obligacje długoterminowe	12.9	28 824	–
Inne aktywa finansowe długoterminowe	12.10, 14	–	24 071
Aktywa z tytułu podatku odroczonego	12.2	44 469	51 387
		304 308	307 672
Aktywa obrotowe (krótkoterminowe)			
Zapasy	12.11	13 888	13 983
Należności z tytułu dostaw i usług, pozostałe należności i rozliczenia międzyokresowe kosztów	12.15, 14	424 660	750 365
Należności z tytułu dostaw i usług		261 562	587 263
Należności z tytułu podatku dochodowego		21 070	19 583
Pozostałe należności i rozliczenia międzyokresowe kosztów		142 028	143 519
Należności z tytułu wyceny umów o usługę budowlaną i związane z wyceną kontraktów rozliczenia międzyokresowe	11	291 562	235 351
Aktywa finansowe krótkoterminowe		303 310	118 763
Lokaty krótkoterminowe	14	–	74
Udzielone pożyczki krótkoterminowe	14	33	35
Obligacje krótkoterminowe	12.12	5 494	–
Inne aktywa finansowe krótkoterminowe	12.12, 14	–	11 130
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	12.14, 14	297 783	107 524
		1 033 420	1 118 462
Aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży		117	935
SUMA AKTYWÓW		1 337 845	1 427 069

Racibórz, dnia 15 maja 2017 roku

Agnieszka
Wasilewska-Semail

Krzysztof Burek

Jarosław Dusiño

Edward Kasprzak

Tomasz Tomczak

Jolanta Markowicz

Prezes Zarządu

Wiceprezes Zarządu

Wiceprezes Zarządu

Wiceprezes Zarządu

Wiceprezes Zarządu

Główny Księgowy

Śródroczne skrócone skonsolidowane sprawozdanie z sytuacji finansowej na dzień 31 marca 2017 roku

	Nota	31 marca 2017 (niebadane)	31 grudnia 2016
PASYWA			
Kapitał własny (przypisany akcjonariuszom jednostki dominującej)			
Kapitał podstawowy	12.18	169 864	169 864
Nadwyżka ze sprzedaży akcji powyżej ich wartości nominalnej	12.21	95 340	95 340
Kapitał zapasowy		243 079	175 365
Różnice kursowe z przeliczenia jednostki zagranicznej		(291)	(97)
Zyski zatrzymane/ (Niepokryte straty)	12.22	(62 493)	(5 617)
		445 499	434 855
Kapitał udziałowców niekontrolujących		9 423	8 996
Kapitał własny ogółem		454 922	443 851
Zobowiązania długoterminowe			
Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego	12.25, 14	3 096	3 540
Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	12.2	461	384
Rezerwa z tytułu świadczeń pracowniczych	12.24, 18.2	22 242	21 855
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania		47 576	48 070
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	12.25, 14	40 759	40 213
Zobowiązania z tytułu inwestycji	12.25, 14, 21	113	149
Pozostałe zobowiązania	12.25	6 704	7 708
		73 375	73 849
Zobowiązania krótkoterminowe			
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania		491 382	577 013
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	12.26, 14	399 208	473 476
Zobowiązania z tytułu inwestycji	14, 21	1 151	1 610
Zobowiązania z tytułu podatku dochodowego		142	123
Pozostałe zobowiązania	12.26	90 881	101 804
Bieżąca część oprocentowanych kredytów bankowych i pożyczek	14, 15, 17	145 896	147 107
Pozostałe zobowiązania finansowe oraz z tytułu leasingu finansowego	14	2 057	2 045
Rezerwa z tytułu świadczeń pracowniczych	12.24, 18.2	2 355	2 022
Zobowiązania, rezerwy z tytułu wyceny umów o usługę budowlaną i przychody przyszłych okresów	11	167 858	181 182
Zobowiązania z tytułu wyceny umów o usługę budowlaną	11	151 817	156 644
Rezerwy z tytułu wyceny umów o usługę budowlaną	11, 18	15 507	24 017
Dotacje		534	521
		809 548	909 369
Zobowiązania razem		882 923	983 218
SUMA PASYWÓW		1 337 845	1 427 069

Racibórz, dnia 15 maja 2017 roku

Agnieszka Wasilewska-Semail	Krzysztof Burek	Jarosław Dusiło	Edward Kasprzak	Tomasz Tomczak	Jolanta Markowicz
-----------------------------	-----------------	-----------------	-----------------	----------------	-------------------

Prezes Zarządu	Wiceprezes Zarządu	Wiceprezes Zarządu	Wiceprezes Zarządu	Wiceprezes Zarządu	Główny Księgowy
----------------	--------------------	--------------------	--------------------	--------------------	-----------------

Śródroczne skrócone skonsolidowane sprawozdanie z przepływów pieniężnych za okres 3 miesięcy zakończony 31 marca 2017 roku

Nota	Okres 3 miesięcy zakończony 31 marca 2017 (niebadane)	Okres 3 miesięcy zakończony 31 marca 2016 (niebadane)
Przepływy środków pieniężnych z działalności operacyjnej		
Zysk/(strata) brutto z działalności kontynuowanej	20 898	5 698
Korekty o pozycje:	172 389	(7 589)
Amortyzacja	3 535	3 498
(Zyski)/straty z tytułu różnic kursowych	(33)	64
Odsetki i dywidendy, netto	946	956
(Zysk)/strata na działalności inwestycyjnej	294	(469)
(Zwiększenie)/ zmniejszenie stanu należności	12.3 326 703	96 836
(Zwiększenie)/ zmniejszenie stanu zapasów	95	163
Zwiększenie/ (zmniejszenie) stanu zobowiązań i rezerw z tytułu świadczeń pracowniczych z wyjątkiem kredytów i pożyczek	12.3 (84 752)	(114 111)
Zmiana stanu rozliczeń z tytułu umów o usługę budowlaną	12.3 (69 548)	12 352
Podatek dochodowy (zapłacony)/otrzymany	(4 746)	(6 927)
Pozostałe	(105)	49
Środki pieniężne netto z działalności operacyjnej	193 287	(1 891)
Przepływy środków pieniężnych z działalności inwestycyjnej		
Sprzedaż rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych	617	516
Nabycie rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych	12.3 (2 022)	(3 174)
Sprzedaż aktywów finansowych	165	-
Spłata udzielonych pożyczek	-	(7)
Odsetki od udzielonych pożyczek	-	32
Dywidendy i odsetki otrzymane	10	14
Pozostałe	-	(2)
Środki pieniężne netto z działalności inwestycyjnej	(1 230)	(2 621)
Przepływy środków pieniężnych z działalności finansowej		
Spłata zobowiązań z tytułu leasingu finansowego	(591)	(524)
Wpływy z tytułu zaciągnięcia pożyczek/kredytów	-	39 026
Spłata pożyczek/kredytów	12.3 (1 320)	-
Odsetki zapłacone	12.3 (791)	(443)
Prowizje bankowe	(13)	(57)
Pozostałe	1 016	(2)
Środki pieniężne netto z działalności finansowej	(1 699)	38 000
Zwiększenie (zmniejszenie) netto stanu środków pieniężnych i ich ekwiwalentów	190 358	33 488
Różnice kursowe netto	(99)	(9)
Środki pieniężne na początek okresu	12.14 107 524	197 261
Środki pieniężne na koniec okresu	12.14 297 783	230 740

Racibórz, dnia 15 maja 2017 roku

Agnieszka Wasilewska-Semil   Krzysztof Burek   Jarosław Dusiło   Edward Kasprzak   Tomasz Tomczak   Jolanta Markowicz

Prezes Zarządu   Wiceprezes Zarządu   Wiceprezes Zarządu   Wiceprezes Zarządu   Wiceprezes Zarządu   Główny Księgowy

Śródroczne skrócone skonsolidowane sprawozdanie ze zmian w kapitale własnym

za okres 3 miesięcy zakończony 31 marca 2017 roku

	Kapitał akcyjny	Nadwyżka ze sprzedaży akcji powyżej ich wartości nominalnej	Kapitał zapasowy	Różnice kursowe z przeliczenia jednostki zagranicznej	Zyski zatrzymane/ Niepokryte straty	Razem	Udziały niekontrolujące	Kapitał własny ogółem
Na 1 stycznia 2017 roku	169 864	95 340	175 365	(97)	(5 617)	434 855	8 996	443 851
Zysk z działalności kontynuowanej	–	–	–	–	10 694	10 694	(44)	10 650
Inne całkowite dochody	–	–	–	(194)	144	(50)	(19)	(69)
Podział zysku z lat ubiegłych	–	–	67 714	–	(67 714)	–	–	–
Zmiana struktury Grupy Kapitałowej	–	–	–	–	–	–	490	490
Na 31 marca 2017 roku (niebadane)	169 864	95 340	243 079	(291)	(62 493)	445 499	9 423	454 922
Na 1 stycznia 2016 roku	169 864	95 340	112 715	(41)	47 213	425 091	4 675	429 766
Zysk z działalności kontynuowanej	–	–	–	–	4 354	4 354	(153)	4 201
Inne całkowite dochody	–	–	–	(7)	248	241	–	241
Na 31 marca 2016 roku (niebadane)	169 864	95 340	112 715	(48)	51 815	429 686	4 522	434 208

Racibórz, dnia 15 maja 2017 roku

Agnieszka
Wasilewska-Semail

Krzysztof Burek

Jarosław Dusiło

Edward Kasprzak

Tomasz Tomczak

Jolanta Markowicz

Prezes Zarządu

Wiceprezes Zarządu

Wiceprezes Zarządu

Wiceprezes Zarządu

Wiceprezes Zarządu

Główny Księgowy

DODATKOWE NOTY OBJAŚNIAJĄCE

1. Informacje ogólne

Grupa Kapitałowa RAFAKO („Grupa”) składa się z RAFAKO S.A. ("jednostka dominująca") i jej spółek zależnych przedstawionych w nocie 8.

RAFAKO S.A. ("Spółka", "jednostka dominująca") jest spółką akcyjną z siedzibą w Raciborzu, ul. Łąkowa 33, której akcje znajdują się w publicznym obrocie. Spółka została utworzona aktem notarialnym dnia 12 stycznia 1993 roku. W dniu 24 sierpnia 2001 roku została wpisana do rejestru przedsiębiorców pod numerem KRS 34143 prowadzonego przez Sąd Rejonowy w Gliwicach, X Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego. Jednostce dominującej nadano numer statystyczny REGON 270217865.

Czas trwania jednostki dominującej oraz jednostek wchodzących w skład Grupy Kapitałowej jest nieoznaczony.

Śródroczne skrócone skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy obejmuje okres 3 miesięcy zakończony dnia 31 marca 2017 roku oraz zawiera skonsolidowane dane porównawcze za okres 3 miesięcy zakończony dnia 31 marca 2016 roku oraz na dzień 31 grudnia 2016 roku. Śródroczne skrócone skonsolidowane sprawozdanie z całkowitych dochodów obejmuje dane za okres 3 miesięcy zakończony dnia 31 marca 2017 roku oraz dane porównawcze za okres 3 miesięcy zakończony dnia 31 marca 2016 roku - nie były przedmiotem przeglądu lub badania przez biegłego rewidenta.

Głównym przedmiotem działalności Grupy jest:

- Produkcja wytwornic pary, z wyłączeniem kotłów do centralnego ogrzewania gorącą wodą,
- Obróbka metali i nakładanie powłok na metale,
- Produkcja przemysłowych urządzeń chłodniczych i wentylacyjnych,
- Naprawa i konserwacja metalowych wyrobów gotowych,
- Instalowanie maszyn przemysłowych, sprzętu i wyposażenia,
- Pozostałe specjalistyczne roboty budowlane, gdzie indziej niesklasyfikowane,
- Sprzedaż hurtowa wyrobów metalowych oraz sprzętu i dodatkowego wyposażenia hydraulicznego i grzejnego,
- Sprzedaż hurtowa odpadów i złomu,
- Działalność w zakresie inżynierii i związane z nią doradztwo techniczne,
- Pozostałe badania i analizy techniczne.

Jednostka dominująca posiada Oddział w Turcji sporządzający samodzielne sprawozdanie finansowe, zgodne z prawem tureckim. Walutą funkcjonalną Oddziału jest EUR.

Śródroczne skrócone skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy Kapitałowej RAFAKO zostało sporządzone zgodnie z zasadą kosztu historycznego, zmodyfikowaną dla instrumentów finansowych wycenianych w wartości godziwej.

Śródroczne skrócone skonsolidowane sprawozdanie finansowe jest przedstawione w złotych polskich („PLN”), a wszystkie wartości, o ile nie wskazano inaczej, podane są w tysiącach złotych.

Niniejsze śródroczne skrócone skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy za okres 3 miesięcy zakończony 31 marca 2017 roku zostało zatwierdzone do publikacji przez Zarząd jednostki dominującej w dniu 15 maja 2017 roku.

Śródroczny wynik finansowy może nie odzwierciedlać w pełni możliwego do zrealizowania wyniku finansowego za rok obrotowy.

2. Podstawa sporządzenia śródrocznego skróconego skonsolidowanego sprawozdania finansowego

Niniejsze śródroczne skrócone skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało sporządzone zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej zatwierdzonymi przez UE („MSSF”), w szczególności zgodnie z Międzynarodowym Standardem Rachunkowości nr 34.

Międzynarodowe Standardy Sprawozdawczości Finansowej obejmują standardy i interpretacje zaakceptowane przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości („RMSR”) oraz Komitet ds. Interpretacji Międzynarodowej Sprawozdawczości Finansowej („KIMSF”).

Śródroczne skrócone skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy zostało sporządzone przy założeniu kontynuowania działalności gospodarczej przez Grupę w okresie co najmniej 12 miesięcy po dniu bilansowym, czyli 31 marca 2017 roku.

Kluczową kwestią z perspektywy możliwości kontynuowania działalności Grupy jest zapewnienie odpowiedniego portfela zamówień oraz utrzymanie płynności finansowej, w tym przede wszystkim zapewnienie wystarczających źródeł ich finansowania.

W związku z powyższym Zarząd jednostki dominującej przygotował prognozy finansowe obejmujące 2017 rok oraz lata kolejne, w oparciu o szereg założeń, spośród których najbardziej kluczowe odnoszą się do:

- przedłużenia finansowania działalności RAFAKO S.A. w formie kredytu bankowego po dniu 30 czerwca 2017 roku - zgodnie z zawartym aneksem z dnia 30 czerwca 2016 roku termin spłaty posiadanego przez jednostkę dominującą kredytu został wydłużony do dnia 30 czerwca 2017 roku,
- terminowej realizacji kontraktów, które Grupa posiada w swoim portfelu, w szczególności terminowej realizacji przepływów finansowych związanych z realizacją tych kontraktów,
- realizacji kontraktów, które Grupa posiada w swoim portfelu na poziomie zakładanej obecnie marży, w szczególności brak pogłębiania się strat już rozpoznanych na niektórych kontraktach,
- kontynuacji działań zmierzających do utrzymania oraz zwiększenia portfela zamówień,
- zakładanego elastycznego poziomu nakładów inwestycyjnych, który jest możliwy do ograniczenia w istotnym zakresie,
- braku istotnych ograniczeń ze strony instytucji finansowych w dostępie Grupy do niezbędnych gwarancji finansowych wymaganych w procesie zdobywania zamówień i ich realizacji.

Ocenę sytuacji RAFAKO S.A. należy także uzupełnić o bardzo dobrą sytuację finansową spółki E003B7 sp. z o.o. (która realizuje około 88,7% projektu Jaworzno 910MW o wartości około 4,5 miliarda złotych, oraz braku istotnych ryzyk związanych z realizacją tego projektu). W tym miejscu należy również zwrócić uwagę, iż w dniu 1 marca 2017 roku Spółka zawarła aneks z TAURON Wytwarzanie S.A. dotyczący realizacji projektu Jaworzno, na mocy którego m.in. cena kontraktowa zostanie zwiększona o kwotę 71 milionów złotych oraz termin realizacji projektu zostanie wydłużony o 8 miesięcy.

Biorąc pod uwagę opisaną powyżej sytuację Zarząd jednostki dominującej jest przekonany co do realizacji przygotowanych prognoz finansowych na kolejny rok i w związku z tym przygotował załączone śródroczne skrócone sprawozdanie finansowe w oparciu o zasadę kontynuacji działalności.

Grupa zastosowała MSSF według stanu obowiązującego dla sprawozdań finansowych za rok rozpoczynający się 1 stycznia 2017 roku.

Śródroczne skrócone skonsolidowane sprawozdanie finansowe nie obejmuje wszystkich informacji oraz ujawnień wymaganych w rocznym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym i należy je czytać łącznie ze skonsolidowanym sprawozdaniem finansowym Grupy za rok zakończony 31 grudnia 2016 roku zatwierdzonym do publikacji dnia 21 marca 2017 roku.

Śródroczny wynik finansowy Grupy może nie odzwierciedlać w pełni możliwego do zrealizowania wyniku finansowego za rok obrotowy. Grupa zastosowała MSSF według stanu obowiązującego dla skonsolidowanych sprawozdań finansowych za rok rozpoczynający się 1 stycznia 2017 roku.

3. Istotne zasady (polityka) rachunkowości

Zasady (polityki) rachunkowości zastosowane do sporządzenia śródrocznego skróconego skonsolidowanego sprawozdania finansowego są spójne z tymi, które zastosowano przy sporządzaniu rocznego skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy za rok zakończony 31 grudnia 2016 roku, z wyjątkiem zastosowania następujących nowych lub zmienionych standardów oraz interpretacji obowiązujących dla okresów rocznych rozpoczynających się w dniu lub po 1 stycznia 2017 roku.

- *Zmiany wynikające z przeglądu MSSF 2010-2012 obejmujące:*

- *Zmiany do MSSF 2 Płatności w formie akcji*

Zmiany te mają zastosowanie prospektywne i doprecyzowują definicję warunku rynkowego oraz warunku dotyczącego nabywania uprawnień, a także wprowadzają definicję warunku świadczenia usług i warunku związanego z dokonaniem (wynikami), które są warunkami nabycia uprawnień.

Grupa nie prowadzi programów płatności w oparciu o akcje i w konsekwencji zastosowanie tych zmian nie miało wpływu na sytuację finansową ani wyniki działalności Spółek Grupy.

- *Zmiany do MSSF 3 Połączenie przedsięwzięć*

Zmiany mają zastosowanie prospektywne i wyjaśniają, że zapłata warunkowa, która nie jest klasyfikowana jako element kapitałów jest wyceniana w wartości godziwej przez zysk lub stratę bez względu na to czy jest objęta zakresem MSR 39.

Zastosowanie tych zmian nie miało wpływu na sytuację finansową ani wyniki działalności Grupy.

- *Zmiany do MSSF 8 Segmenty operacyjne*

Zmiany stosowane są retrospektywnie i wyjaśniają, że:

- Jednostka powinna ujawnić osąd Zarządu w procesie stosowania kryteriów łączenia segmentów operacyjnych opisanych w paragrafie 12 MSSF 8, włączając krótki opis segmentów, które zostały połączone oraz opis cech ekonomicznych segmentów wykorzystanych podczas analizy podobieństwa segmentów
- Uzgodnienie aktywów segmentu z całkowitymi aktywami jednostki wymagane tylko wtedy, gdy dane te są przedstawiane głównemu organowi odpowiedzialnemu za podejmowanie decyzji operacyjnych.

Zastosowanie tych zmian nie miało wpływu na sytuację finansową ani wyniki działalności Grupy.

- *Zmiany do MSR 16 Rzeczowe aktywa trwałe oraz MSR 38 Aktywa niematerialne*

Zmiany mają zastosowanie retrospektywne i wyjaśniają, że składnik aktywów może zostać przeszacowany na podstawie pozyskanych danych obserwowalnych poprzez skorygowanie wartości bilansowej brutto składnika aktywów do wartości rynkowej lub przez określenie wartości bilansowej brutto proporcjonalnie tak, że uzyskana wartość bilansowa odpowiada wartości rynkowej. Dodatkowo, umorzenie stanowi różnicę między wartością brutto a wartością bilansową aktywa.

Jednostka powinna zastosować zmiany do wszystkich przeszacowań dokonanych w okresach rocznych rozpoczynających się w dniu lub po dniu 1 lipca 2014 roku i w bezpośrednio poprzedzającym okresie rocznym. Jednostka, może także zaprezentować skorygowane dane porównawcze za wcześniejsze okresy roczne, ale nie jest do tego zobowiązana. Jeśli jednak jednostka prezentuje nieskorygowane dane za wcześniejsze okresy powinna wyraźnie zaznaczyć, że dane te nie zostały skorygowane i stwierdzić, że zostały zaprezentowane na innej podstawie i wyjaśnić tę podstawę.

Zmiana dotyczy wyceny rzeczowych aktywów trwałych i aktywów niematerialnych zgodnie z modelem wartości przeszacowanej. Grupa nie stosuje tego modelu wyceny.

- *Zmiany do MSSF 13 Wycena do wartości godziwej*

Zmiany doprecyzowują, że usunięcie paragrafu B5.4.12 z MSSF 9 Instrumenty finansowe: ujmowanie i wycena nie miało na celu zmiany wymagań dotyczących wyceny krótkoterminowych należności i zobowiązań. W związku z powyższym, jednostki w dalszym ciągu posiadają możliwość wyceny krótkoterminowych nieoprocentowanych zobowiązań i należności w wartości nominalnej, jeżeli efekt dyskonta nie miałby istotnego wpływu na prezentowane dane finansowe.

Zastosowanie tych zmian nie miało wpływu na sytuację finansową ani wyniki działalności Grupy.

- **Zmiany do MSR 24 *Ujawnienie informacji o podmiotach powiązanych***
Zmiany mają zastosowanie retrospektywne i wyjaśniają, że jednostka zarządzająca (świadcząca usługi kluczowego personelu kierowniczego) jest traktowana jako jednostka powiązana na potrzeby ujawnień dotyczących jednostek powiązanych. Dodatkowo jednostka, która korzysta z usług świadczonych przez jednostkę zarządzającą jest zobowiązana do ujawnienia kosztów poniesionych z tego tytułu.
Grupa nie korzysta z usług świadczonych przez jednostkę zarządzającą.
- **Zmiany wynikające z przeglądu MSSF 2012-2014 obejmujące:**
  - **Zmiany do MSSF 5 *Aktywa trwale przeznaczone do sprzedaży oraz działalność zaniechana***
Aktywa (lub grupy do zbycia) są zazwyczaj zbyte przez sprzedaż lub wydanie właścicielom. Zmiany precyzują, że zmiana jednej z metod na inną nie będzie traktowana jako nowy plan zbycia, a będzie kontynuacją pierwotnego planu.
Zmiany mają zastosowanie prospektywne i dotyczą zmian, które zaszyły w okresach rocznych rozpoczynających się w dniu lub po 1 stycznia 2016 roku, z możliwością wcześniejszego zastosowania.
Zastosowanie tych zmian nie miało wpływu na sytuację finansową ani wyniki działalności Grupy.
  - **Zmiany do MSR 34 *Śródroczna sprawozdawczość finansowa***
Te zmiany mają zastosowanie do sprawozdawczości śródrocznej i nie miały wpływu na zakres informacji i dane prezentowane w niniejszym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym Spółki.
- **Zmiany do MSR 16 oraz MSR 38 *Wyjaśnienie dopuszczalnych metod amortyzacji***
Zmiany wyjaśniają zasady zawarte w MSR 16 i MSR 38 mówiące o tym, że metoda amortyzacji oparta na przychodach odzwierciedla sposób, w jaki jednostka osiąga korzyści ekonomiczne generowane przez składnik aktywów, a nie oczekiwany sposób wykorzystywania przyszłych korzyści ekonomicznych wynikających ze składnika aktywów. W rezultacie, metoda oparta na przychodach nie może być stosowana do amortyzacji środków trwałych i tylko w pewnych okolicznościach jej zastosowanie może być poprawne w odniesieniu do amortyzacji aktywów niematerialnych. Zmiany mają zastosowanie prospektywne i dotyczą okresów rocznych rozpoczynających się w dniu lub po 1 stycznia 2016 roku, z możliwością wcześniejszego zastosowania.
Zastosowanie tych zmian nie miało wpływu na sytuację finansową ani wyniki działalności Spółki.
- **Zmiany do MSR 1 *Ujawnienia***
Zmiany doprecyzowują istniejące wymogi MSR 1 dotyczące:
  - istotności,
  - agregacji i sum częściowych,
  - kolejności not,
  - prezentacji informacji o udziale w pozostałych całkowitych dochodach jednostek stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięć rozliczanych według metody praw własności.Ponadto, zmiany wyjaśniają wymogi, które mają zastosowanie, gdy dodatkowe sumy częściowe są prezentowane w sprawozdaniu z sytuacji finansowej i rachunku zysków i strat oraz sprawozdaniu z innych całkowitych dochodów
Zmiany dotyczą okresów rocznych rozpoczynających się w dniu lub po 1 stycznia 2016 roku, z możliwością wcześniejszego zastosowania.
Zastosowanie tych zmian nie miało wpływu na sytuację finansową ani wyniki działalności Grupy.
- **Zmiany do MSR 27 *Metoda praw własności w jednostkowym sprawozdaniu finansowym***
Zmiany umożliwiają jednostkom na ujmowanie w jednostkowych sprawozdaniach finansowych inwestycji w podmiotach zależnych, stowarzyszonych oraz we wspólnych przedsięwzięciach przy zastosowaniu metody praw własności. Podmioty, które stosują MSSF i zdecydują się na wprowadzenie zmiany sposobu ujmowania inwestycji na metodę praw własności zastosują tę zmianę retrospektywnie.
Jednostka dominująca nie zastosowała w sprawozdaniu jednostkowym opcji wprowadzonej przez zmianę.

Zastosowanie tych zmian nie miało wpływu na sytuację finansową, wyniki działalności Spółki, ani też na zakres informacji prezentowanych w śródrocznym skróconym sprawozdaniu finansowym Grupy.

Grupa nie zdecydowała się na wcześniejsze zastosowanie żadnego innego standardu, interpretacji lub zmiany, która została opublikowana, lecz nie weszła dotychczas w życie w świetle przepisów Unii Europejskiej.

4. Nowe standardy i interpretacje, które zostały opublikowane, a nie weszły jeszcze w życie

Następujące standardy i interpretacje zostały wydane przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości lub Komitet ds. Interpretacji Międzynarodowej Sprawozdawczości Finansowej, a nie weszły jeszcze w życie:

- MSSF 9 *Instrumenty Finansowe* (opublikowano dnia 24 lipca 2014 roku) – mający zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2018 roku lub później,
- MSSF 14 *Regulacyjne rozliczenia międzyokresowe* (opublikowano dnia 30 stycznia 2014 roku) – zgodnie z decyzją Komisji Europejskiej proces zatwierdzenia standardu w wersji wstępnej nie zostanie zainicjowany przed ukazaniem się standardu w wersji ostatecznej - do dnia zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego niezatwierdzony przez UE – mający zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2016 roku lub później,
- MSSF 15 *Przychody z tytułu umów z klientami* (opublikowano dnia 28 maja 2014 roku), obejmujący zmiany do MSSF 15 *Data wejścia w życie MSSF 15* (opublikowano dnia 11 września 2015 roku) – mający zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2018 roku lub później,
- Zmiany do MSSF 10 i MSR 28 *Transakcje sprzedaży lub wniesienia aktywów pomiędzy inwestorem a jego jednostką stowarzyszoną lub wspólnym przedsięwzięciem* (opublikowano dnia 11 września 2014 roku) – prace prowadzące do zatwierdzenia niniejszych zmian zostały przez UE odłożone bezterminowo - termin wejścia w życie został odroczony przez RMSR na czas nieokreślony,
- MSSF 16 *Leasing* (opublikowano dnia 13 stycznia 2016 roku) – do dnia zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego niezatwierdzony przez UE – mający zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2019 roku lub później,
- Zmiany do MSSF 4 *Stosowanie MSSF 9 Instrumenty finansowe łącznie z MSSF 4 Umowy ubezpieczeniowe* (opublikowano 12 września 2016 roku) – do dnia zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego niezatwierdzony przez UE - mający zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2018 roku lub później,
- Zmiany do MSR 12 *Ujmowanie aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego wynikających z nierozliczonych strat podatkowych* (opublikowano dnia 19 stycznia 2016 roku) – do dnia zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego niezatwierdzone przez UE – mające zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2017 roku lub później,
- Zmiany do MSR 7 *Inicjatywa w zakresie ujawniania informacji* (opublikowano dnia 29 stycznia 2016 roku) – do dnia zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego niezatwierdzone przez UE – mające zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2017 roku lub później,
- Wyjaśnienia do MSSF 15 *Przychody z tytułu umów z klientami* (opublikowano dnia 12 kwietnia 2016 roku) – do dnia zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego niezatwierdzone przez UE – mające zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2018 roku lub później,
- Zmiany do MSSF 2 *Klasyfikacja i wycena transakcji płatności na bazie akcji* (opublikowano dnia 20 czerwca 2016 roku) – do dnia zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego niezatwierdzone przez UE – mające zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2018 roku lub później,
- *Zmiany wynikające z przeglądu MSSF 2014-2016* (opublikowano dnia 8 grudnia 2016 roku) – do dnia zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego niezatwierdzone przez UE – Zmiany do MSSF 12 mają zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2017 roku lub później, natomiast Zmiany do MSSF 1 oraz MSR 28 mają zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2018 roku lub później,
- Interpretacja KIMSF 22 *Transakcje w walucie obcej i zaliczki* (opublikowano dnia 8 grudnia 2016 roku) – do dnia zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego niezatwierdzone przez UE – mające zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2018 roku lub później,
- Zmiany do MSR 40: *Przeniesienie nieruchomości inwestycyjnej* (opublikowano dnia 8 grudnia 2016 roku) – do dnia zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego niezatwierdzone przez UE – mające zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2018 roku lub później.

Grupa nie zdecydowała się na wcześniejsze zastosowanie żadnego standardu, interpretacji lub zmiany, która została opublikowana, lecz nie weszła dotychczas w życie.

4.1. Wdrożenie MSSF 15

Na dzień 31 marca 2017 roku Grupa rozpoczęła prace nad wdrożeniem postanowień MSSF 15 Przychody z umów z klientami poprzez analizę wszystkich realizowanych kontraktów pod kątem ich ujęcia wg zmienionych kryteriów ujmowania przychodów. Ze względu na zakres zmian i koniecznych analiz, na dzień sporządzenia niniejszego śródrocznego skróconego sprawozdania finansowego Grupa nie dokonała jeszcze pełnego oszacowania liczbowego wpływu implementacji postanowień MSSF 15 na pozycje sprawozdania finansowego. Spółki Grupy spodziewają się, że wdrożenie postanowień MSSF 15 może spowodować istotne zmiany zarówno pozycji bilansowych, jak i osiągniętych przez Grupę wyników finansowych.

4.2. Wdrożenie MSSF 9

Na dzień 31 marca 2017 roku Grupa rozpoczęła prace nad wdrożeniem postanowień MSSF 9 i jest obecnie na etapie definiowania nowego modelu biznesowego w zakresie zarządzania aktywami finansowymi. Spółki Grupy nie stosują zasad rachunkowości zabezpieczeń oraz nie posiadają instrumentów pochodnych ani zabezpieczających. Na dzień sporządzenia niniejszego śródrocznego skróconego skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupa nie dokonała jeszcze pełnego oszacowania liczbowego wpływu implementacji postanowień MSSF 9.

4.3. Wdrożenie MSSF 16

Na dzień sporządzenia niniejszego śródrocznego skróconego skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupa jest w trakcie szczegółowej analizy wpływu wdrożenia nowego standardu na sprawozdanie finansowe.

4.4. Wdrożenie pozostałych standardów i interpretacji

Na dzień zatwierdzenia niniejszego śródrocznego skróconego skonsolidowanego sprawozdania finansowego do publikacji Zarząd jednostki dominującej nie zakończył jeszcze prac nad oceną wpływu wprowadzenia pozostałych standardów oraz interpretacji na stosowane przez Grupę zasady (politykę) rachunkowości w odniesieniu do działalności Spółki lub jej wyników finansowych.

5. Istotne wartości oparte na profesjonalnym osądzie i szacunkach

5.1. Profesjonalny osąd

Sporządzenie śródrocznego skróconego skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy wymaga od Zarządu jednostki dominującej osądów, szacunków oraz założeń, które mają wpływ na prezentowane przychody, koszty, aktywa i zobowiązania i powiązane z nimi noty oraz ujawnienia dotyczące zobowiązań warunkowych. Niepewność co do tych założeń i szacunków może spowodować istotne korekty wartości bilansowych aktywów i zobowiązań w przyszłości.

W procesie stosowania zasad (polityki) rachunkowości Zarząd jednostki dominującej dokonał następujących osądów, które mają największy wpływ na przedstawiane wartości bilansowe aktywów i zobowiązań.

Klasyfikacja umów leasingu, w których Grupa występuje jako leasingobiorca

Spółki Grupy Kapitałowej występują jako strony umów leasingu. Spółki dokonują klasyfikacji leasingu jako operacyjnego lub finansowego w oparciu o ocenę, w jakim zakresie ryzyko i pożytki z tytułu posiadania przedmiotu leasingu przypadają w udziale leasingodawcy, a w jakim leasingobiorcy. Ocena ta opiera się na treści ekonomicznej każdej transakcji.

Identyfikacja wbudowanych instrumentów pochodnych

Na koniec każdego okresu sprawozdawczego kierownictwo Spółek dokonuje oceny, czy w ramach podpisanych umów występują cechy ekonomiczne i ryzyko właściwe dla wbudowanego instrumentu pochodnego w walucie obcej, które byłyby ściśle powiązane z cechami ekonomicznymi i ryzykiem właściwym dla umowy zasadniczej (głównego kontraktu).

Umowy konsorcjalne

Każdorazowo, po podpisaniu umowy o usługę budowlaną realizowanej w ramach konsorcjum, Spółki dokonują oceny charakteru umowy w celu określenia sposobu ujmowania przychodów i kosztów kontraktowych.

5.2. Niepewność szacunków

Poniżej omówiono podstawowe założenia dotyczące przyszłości i inne kluczowe źródła niepewności występujące na dzień bilansowy, z którymi związane jest istotne ryzyko znaczącej korekty wartości bilansowych aktywów i zobowiązań w następnym roku finansowym. Grupa przyjęła założenia i szacunki na temat przyszłości na podstawie wiedzy posiadanej podczas sporządzania sprawozdania finansowego. Występujące założenia i szacunki mogą ulec zmianie na skutek wydarzeń w przyszłości wynikających ze zmian rynkowych lub zmian nie będących pod kontrolą Grupy. Takie zmiany są odzwierciedlane w szacunkach lub założeniach w chwili wystąpienia.

Poniżej omówiono podstawowe założenia dotyczące przyszłości i inne kluczowe źródła niepewności występujące na koniec okresu sprawozdawczego, z którymi związane jest istotne ryzyko znaczącej korekty wartości bilansowych aktywów i zobowiązań w następnym okresie sprawozdawczym.

Utrata wartości aktywów

Na koniec okresu sprawozdawczego Grupa przeprowadza test na utratę wartości wartości firmy oraz analizę utraty wartości rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych o określonym okresie użytkowania, w przypadku których zidentyfikowano przesłanki utraty wartości. Wymaga to oszacowania wartości użytkowej ośrodka wypracowującego środki pieniężne, do którego należą te aktywa. Oszacowanie wartości użytkowej polega na ustaleniu przyszłych przepływów pieniężnych generowanych przez ośrodek wypracowujący środki pieniężne i ustalenia stopy dyskontowej do zastosowania w celu obliczenia bieżącej wartości tych przepływów. Grupa dokonała oceny, czy występują przesłanki mogące wskazywać na utratę wartości aktywów. Przeprowadzona analiza wykazała, że w okresie 3 miesięcy zakończonym 31 marca 2017 roku przesłanki takie nie wystąpiły.

Wartości odpisów aktualizujących wartość aktywów na koniec roku obrotowego zostały przedstawione w nocie 12.11, 12.15 oraz 12.16 niniejszego śródrocznego skróconego skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

Wycena rezerw z tytułu świadczeń pracowniczych

Rezerwy z tytułu świadczeń pracowniczych zostały oszacowane za pomocą metod aktuarialnych.

Przyjęte w tym celu założenia zostały przedstawione w nocie 12.24. Zmiana rezerw z tytułu świadczeń pracowniczych w okresie związana jest z ujęciem kosztów bieżącego zatrudnienia, kosztów odsetek oraz wypłaconych świadczeń.

Składnik aktywów z tytułu podatku odroczonego

Grupa rozpoznaje składnik aktywów z tytułu podatku odroczonego, w tym aktywa z tytułu straty podatkowej, bazując na założeniu, że w przyszłości zostanie osiągnięty zysk podatkowy pozwalający na jego wykorzystanie w oparciu o przygotowane projekcje wyniku podatkowego. Pogorszenie uzyskiwanych wyników podatkowych w przyszłości mogłoby spowodować, że założenie stałoby się nieuzasadnione. Aktywa z tytułu podatku odroczonego są wyceniane przy zastosowaniu stawek podatkowych, które będą stosowane na moment przewidywanego zrealizowania składnika aktywów, przyjmując za podstawę przepisy podatkowe, które obowiązywały na dzień sporządzenia skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

Wartość godziwa instrumentów finansowych

Wartość godziwą instrumentów finansowych, dla których nie istnieje aktywny rynek ustala się wykorzystując odpowiednie techniki wyceny. Przy wyborze odpowiednich metod i założeń Grupa kieruje się profesjonalnym osądem. Sposób ustalenia wartości godziwej poszczególnych instrumentów finansowych został przedstawiony w nocie 14.

Stawki amortyzacyjne

Wysokość stawek oraz odpisów amortyzacyjnych jest ustalana na podstawie przewidywanego okresu ekonomicznego użytkowania danego składnika rzeczowych aktywów trwałych oraz wartości niematerialnych, a także szacunków dotyczących wartości rezydualnej środków trwałych. Grupa corocznie dokonuje weryfikacji przyjętych okresów ekonomicznej użyteczności na podstawie bieżących szacunków.

Ujmowanie przychodu

Grupa stosuje metodę procentowego zaawansowania prac przy rozliczaniu kontraktów długoterminowych. Stosowanie tej metody wymaga od Spółki szacowania proporcji dotychczas wykonanych prac do całości usług do wykonania. Gdyby szacunek łącznych kosztów realizacji kontraktów wzrósł o 10%, w stosunku do oszacowania Grupy, kwota przychodu zostałaaby zmniejszona o około 100,9 mln złotych.

Przychody są ujmowane w takiej wysokości, w jakiej jest prawdopodobne, że spółki Grupy Kapitałowej uzyskały korzyści ekonomiczne związane z daną transakcją oraz gdy kwotę przychodów można wycenić w wiarygodny sposób.

Przychody ze sprzedaży

Przychody ze sprzedaży wykazuje się w wartości godziwej zapłaty otrzymanej lub należnej z tytułu sprzedaży towarów i usług po pomniejszeniu o podatek od towarów i usług, rabaty i upusty:

- a) przychód ze sprzedaży produktów i towarów ujmuje się w momencie, gdy znaczące ryzyko i korzyści wynikające z prawa własności produktów i towarów zostały przekazane nabywcy oraz gdy kwotę przychodów można wycenić w wiarygodny sposób;
- b) przychody z tytułu świadczenia usług budowlanych są ujmowane na podstawie stopnia zaawansowania ich realizacji. Przychody z tytułu realizacji umów o usługę budowlaną rozpoznaje się i ujmuje zgodnie z zasadami omówionymi w nocie 7.28.6 sprawozdania finansowego za 2016 rok;
- c) przychody z tytułu sprzedaży usług ujmuje się w okresie, w którym świadczono usługę wtedy, gdy: - kwotę przychodów można ocenić w sposób wiarygodny, - istnieje prawdopodobieństwo, że jednostka gospodarcza uzyska korzyści ekonomiczne z tytułu transakcji, - stopień realizacji transakcji na dzień bilansowy może być określony w wiarygodny sposób.

Rezerwa na przewidywane straty na kontrakcie

Na koniec każdego okresu sprawozdawczego Grupa dokonuje aktualizacji szacunków całkowitych przychodów oraz kosztów z tytułu umów o usługę budowlaną rozliczanych metodą stopnia zaawansowania kontraktu. Przewidywaną stratę na kontrakcie Grupa ujmuje jako koszt zgodnie z MSSF. Szczegóły dotyczące rozliczenia przychodów i kosztów z umów o usługę budowlaną za okres sprawozdawczy zostały przedstawione w nocie 11 niniejszego śródrocznego skróconego skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

Rezerwa na koszty z tytułu nieterminowej realizacji umów

Grupa tworzy rezerwę na karę umowną z tytułu nieterminowej realizacji umowy, jeżeli występuje istotne prawdopodobieństwo naliczenia kary za opóźnienie w realizacji przedmiotu umowy i opóźnienie to powstało z winy Spółek Grupy, jako wykonawcy umowy. Wysokość rezerwy wynika z zapisanej w danej umowie wartości kary za dany okres opóźnienia. Szczegóły dotyczące wartości oszacowanych w ten sposób rezerw zostały zaprezentowane w nocie 11 niniejszego śródrocznego skróconego skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

Rezerwa na naprawy gwarancyjne

Rezerwy na naprawy gwarancyjne są tworzone w następstwie oszacowania spodziewanych i możliwych do oszacowania kosztów nadzoru własnego i obcego, napraw, prac i robót gwarancyjnych związanych z zobowiązaniami kontraktowymi spółki, wynikającymi z zakończenia realizacji kontraktu długoterminowego (w tym kosztów usuwania tzw. „usterek nielimitujących” oraz innych kosztów zakończonego projektu głównego, których (z uwagi na spodziewaną datę pojawienia się kosztu) nie można odnieść do zamykanego projektu głównego). Wysokość tworzonej rezerwy jest sumą oszacowanych kosztów (własnych spółki i kosztów „zewnętrznych” dostaw i usług) pomniejszoną o spodziewane, prawdopodobne przychody z tytułu refundacji tych kosztów (np. od dostawców i podwykonawców).

Odpisy aktualizujące wartość aktywów finansowych

Na dzień zakończenia okresu sprawozdawczego Grupa ocenia czy istnieją obiektywne dowody utraty wartości składnika należności lub grupy aktywów finansowych. Jeżeli wartość możliwa do odzyskania składnika aktywów jest niższa od jego wartości bilansowej dana jednostka dokonuje odpisu aktualizującego do poziomu bieżącej wartości planowanych przepływów pieniężnych.

Niepewność związana z rozliczeniami podatkowymi

Regulacje dotyczące podatku od towarów i usług, podatku dochodowego od osób prawnych oraz obciążeń związanych z ubezpieczeniami społecznymi podlegają częstym zmianom. Te częste zmiany powodują brak odpowiednich punktów odniesienia, niespójne interpretacje oraz nieliczne ustanowione precedensy, które mogłyby mieć zastosowanie. Obowiązujące przepisy zawierają również niejasności, które powodują różnice w opiniach, co do interpretacji prawnej przepisów podatkowych, zarówno pomiędzy organami państwowymi jak i organami państwowymi i przedsiębiorstwami.

Rozliczenia podatkowe oraz inne obszary działalności (na przykład kwestie celne czy dewizowe) mogą być przedmiotem kontroli organów, które uprawnione są do nakładania wysokich kar i grzywien, a wszelkie dodatkowe zobowiązania podatkowe, wynikające z kontroli, muszą zostać zapłacone wraz z wysokimi odsetkami. Te warunki powodują, że ryzyko podatkowe w Polsce jest większe niż w krajach o bardziej dojrzałym systemie podatkowym.

W konsekwencji, kwoty prezentowane i ujawniane w sprawozdaniach finansowych mogą się zmienić w przyszłości w wyniku ostatecznej decyzji organu kontroli podatkowej.

Z dniem 15 lipca 2016 roku do Ordynacji Podatkowej zostały wprowadzone zmiany w celu uwzględnienia postanowień Ogólnej Klauzuli Zapobiegającej Nadużyciom (GAAR). GAAR ma zapobiegać powstawaniu i wykorzystywaniu sztucznych struktur prawnych tworzonych w celu uniknięcia zapłaty podatku w Polsce. GAAR definiuje unikanie opodatkowania, jako czynność dokonaną przede wszystkim w celu osiągnięcia korzyści podatkowej, sprzecznej w danych okolicznościach z przedmiotem i celem przepisy ustawy podatkowej. Zgodnie z GAAR taka czynność nie skutkuje osiągnięciem korzyści podatkowej, jeżeli sposób działania był sztuczny. Wszelkie występowanie (i) nieuzasadnionego dzielenia operacji, (ii) angażowania podmiotów pośredniczących mimo braku uzasadnienia ekonomicznego lub gospodarczego, (iii) elementów wzajemnie się znoszących lub kompensujących oraz (iv) inne działania o podobnym działaniu do wcześniej wspomnianych, mogą być potraktowane jako przesłanka istnienia sztucznych czynności podlegających przepisom GAAR. Nowe regulacje będą wymagać znacznie większego osądu przy ocenie skutków podatkowych poszczególnych transakcji.

Klauzulę GAAR należy stosować w odniesieniu do transakcji dokonanych po jej wejściu w życie oraz do transakcji, które zostały przeprowadzone przed wejściem w życie klauzuli GAAR, ale dla których po dacie wejścia klauzuli w życie korzyści były lub są nadal osiągane. Wdrożenie powyższych przepisów umożliwi polskim organom kontroli podatkowej kwestionowanie realizowanych przez podatników prawnych ustaleń i porozumień, takich jak restrukturyzacja i reorganizacja grupy.

Grupa ujmuje i wycenia aktywa lub zobowiązania z tytułu bieżącego i odroczonego podatku dochodowego przy zastosowaniu wymogów MSR 12 Podatek dochodowy w oparciu o zysk (stratę podatkową), podstawę opodatkowania, nierozliczone straty podatkowe, niewykorzystane ulgi podatkowe i stawki podatkowe, uwzględniając ocenę niepewności związanych z rozliczeniami podatkowymi.

Gdy istnieje niepewność co do tego, czy i w jakim zakresie organ podatkowy będzie akceptował poszczególne rozliczenia podatkowe transakcji, Grupa ujmuje te rozliczenia uwzględniając ocenę niepewności.

Waluta pomiaru i waluta sprawozdań finansowych

Walutą pomiaru i walutą sprawozdawczą niniejszego śródrocznego skróconego skonsolidowanego sprawozdania finansowego jest złoty polski.

Kursy walutowe przyjęte dla potrzeb wyceny bilansowej:

	31 marca 2017	31 grudnia 2016	31 marca 2016
USD	3,9455	4,1793	3,7590
EUR	4,2198	4,4240	4,2684
GBP	4,9130	5,1445	5,4078
CHF	3,9461	4,1173	3,9040
SEK	0,4419	0,4619	0,4624
TRY	1,0853	1,1867	1,3284

6. Zmiana szacunków

W okresie 3 miesięcy zakończonym 31 marca 2017 roku oraz na dzień 31 marca 2017 roku nie miały miejsca żadne zmiany szacunków w istotnych obszarach działalności Grupy, które zostały opisane w nocie 5.2.

7. Segmenty operacyjne

Zarządzanie Grupą odbywa się w podziale na segmenty, odpowiednio do rodzaju oferowanych wyrobów i usług. Każdy z segmentów stanowi część składową Grupy osiągającą przychody i ponoszącą koszty, zgodnie z MSSF 8 Segmenty operacyjne.

Grupa wyodrębnia następujące segmenty działalności, w których działają poszczególne spółki:

Segmenty operacyjne	Spółki działające w segmencie
<i>Obiekty energetyczne i ochrony środowiska</i>	RAFAKO S.A. E001RK Sp. z o.o. E003B7 Sp. z o.o.
<i>Pozostałe segmenty</i>	PGL – DOM Sp. z o.o. RAFAKO ENGINEERING Sp. z o.o. ENERGOTECHNIKA ENGINEERING Sp. z o.o. RAFAKO ENGINEERING SOLUTION doo. RAFAKO Hungary Kft. RENG – NANO Sp. z o.o.

Segment obiekty energetyczne i ochrony środowiska oferuje bloki energetyczne, kotły: rusztowe, pyłowe, z cyrkulacyjnym i stacjonarnym złożem fluidalnym i odzyskowe, obiekty i instalacje towarzyszące kotłom energetycznym, technologie mokrego, półsuchego i suchego odsiarczania spalin, technologie odazotowania spalin, urządzenia odpylające obejmujące elektrofiltry i filtry workowe oraz instalacje termicznej utylizacji odpadów komunalnych i przemysłowych. Jest dostawcą zarówno dla energetyki zawodowej, jak i przemysłowej.

W skład pozostałych segmentów wchodzi segmenty nie osiągające progów ilościowych określonych w MSSF 8, w tym zarządzanie nieruchomościami oraz usługi projektowe świadczone przez pozostałe jednostki Grupy.

Zarząd monitoruje oddzielnie wyniki operacyjne segmentów w celu podejmowania decyzji dotyczących alokacji zasobów, oceny skutków tej alokacji oraz wyników działalności. Podstawą oceny wyników działalności jest zysk lub strata na działalności operacyjnej.

Okres 3 miesięcy zakończony 31 marca 2017 roku lub na dzień 31 marca 2017 roku	<i>Obiekty energetyczne i ochrony środowiska</i>	<i>Pozostałe segmenty</i>	<i>Segmenty razem</i>	<i>Eliminacje i pozycje nieprzypisane</i>	<i>Razem</i>
Przychody					
Sprzedaż na rzecz klientów zewnętrznych	432 230	7 964	440 194	(491)	439 703
Sprzedaż między segmentami	858	3 908	4 766	(4 766)	–
Przychody segmentu ogółem	<u>433 088</u>	<u>11 872</u>	<u>444 960</u>	<u>(5 257)</u>	<u>439 703</u>
Koszty sprzedanych produktów i materiałów	(388 797)	(9 609)	(398 406)	7 661	(390 745)
Wynik					
Zysk (strata) na sprzedaży	<u>44 291</u>	<u>2 263</u>	<u>46 554</u>	<u>2 404</u>	<u>48 958</u>
Pozostałe przychody (koszty)	(20 415)	(1 474)	(21 889)	(1 377)	(23 266)
Zysk (strata) z działalności operacyjnej	23 876	789	24 665	1 027	25 692
Przychody (koszty) finansowe	(4 688)	20	(4 668)	(126)	(4 794)
Zysk (strata) przed opodatkowaniem	19 188	809	19 997	901	20 898
Podatek dochodowy	(10 622)	(79)	(10 701)	453	(10 248)
Zysk (strata) netto segmentu	<u>8 566</u>	<u>730</u>	<u>9 296</u>	<u>1 354</u>	<u>10 650</u>
Wyniki					
Amortyzacja	3 168	403	3 571	(36)	3 535
Udział w zyskach jednostek stowarzyszonych i wspólnego przedsięwzięcia	–	–	–	–	–
Aktywa i zobowiązania na dzień 31 marca 2017 roku					
Aktywa segmentu	1 386 995	70 059	1 457 054	(119 209)	1 337 845
Zobowiązania segmentu	948 378	15 933	964 311	(81 388)	882 923
Inne informacje					
Inwestycje w jednostki stowarzyszone i wspólne przedsięwzięcia	–	–	–	–	–
Nakłady inwestycyjne	1 529	239	1 768	–	1 768

Okres 3 miesięcy zakończony 31 marca 2016 roku lub na dzień 31 marca 2016 roku	<i>Obiekty energetyczne i ochrony środowiska</i>	<i>Pozostałe segmenty</i>	<i>Segmenty razem</i>	<i>Eliminacje i pozycje nieprzypisane</i>	<i>Razem</i>
Przychody					
Sprzedaż na rzecz klientów zewnętrznych	329 527	4 626	334 153	109	334 262
Sprzedaż między segmentami	193	3 797	3 990	(3 990)	–
	<u>329 720</u>	<u>8 423</u>	<u>338 143</u>	<u>(3 881)</u>	<u>334 262</u>
Przychody segmentu ogółem					
Koszty sprzedanych produktów i materiałów	(305 746)	(7 164)	(312 910)	5 039	(307 871)
Wynik					
Zysk (strata) na sprzedaży	23 974	1 259	25 233	1 158	26 391
Pozostałe przychody (koszty)	(17 360)	(1 132)	(18 492)	(1 184)	(19 676)
Zysk (strata) z działalności operacyjnej	6 614	127	6 741	(26)	6 715
Przychody (koszty) finansowe	(920)	14	(906)	(111)	(1 017)
Zysk (strata) przed opodatkowaniem	5 694	141	5 835	(137)	5 698
Podatek dochodowy	(1 964)	(246)	(2 210)	713	(1 497)
Zysk (strata) netto segmentu	<u>3 730</u>	<u>(105)</u>	<u>3 625</u>	<u>576</u>	<u>4 201</u>
Wyniki					
Amortyzacja	3 196	320	3 516	(18)	3 498
Udział w zyskach jednostek stowarzyszonych i wspólnego przedsięwzięcia	–	–	–	–	–
Aktywa i zobowiązania na dzień 31 marca 2016 roku					
Aktywa segmentu	1 321 076	57 431	1 378 507	(96 404)	1 282 103
Zobowiązania segmentu	891 013	15 529	906 542	(58 647)	847 895
Inne informacje					
Inwestycje w jednostki stowarzyszone i wspólne przedsięwzięcia	–	–	–	–	–
Nakłady inwestycyjne	1 842	116	1 958	1	1 959

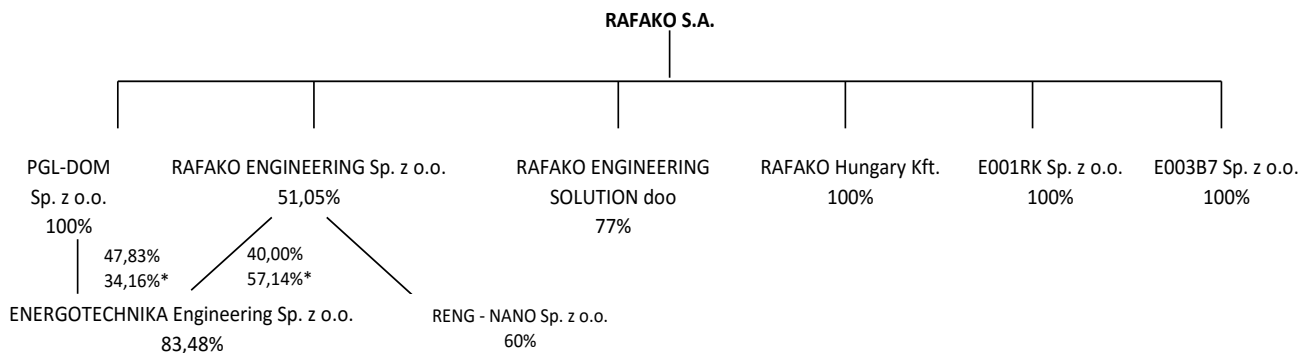
8. Zakres skonsolidowanego sprawozdania finansowego

Śródroczne skrócone skonsolidowane sprawozdanie finansowe obejmuje sprawozdanie RAFAKO S.A. oraz sprawozdania finansowe jej jednostek zależnych, za wyjątkiem spółki ELWO S.A. w upadłości na skutek utraty przez Grupę kontroli nad jej działalnością operacyjną.

Sprawozdania finansowe jednostek zależnych sporządzane są za ten sam okres sprawozdawczy co sprawozdanie jednostki dominującej, przy wykorzystaniu spójnych zasad rachunkowości. Skonsolidowane sprawozdanie finansowe jest sporządzane zgodnie z MSR 27/MSSF 10 Skonsolidowane i jednostkowe sprawozdania finansowe.

W dniu 31 marca 2017 roku Grupa Kapitałowa RAFAKO składała się z jednostki dominującej i ośmiu jednostek zależnych działających w branży energetycznej, usługowej i handlowej.

Na dzień 31 marca 2017 roku konsolidacją sprawozdań finansowych objęto następujące spółki:

* procentowy udział prawa głosu na Zgromadzeniu Wspólników Spółki.

Wykaz jednostek wchodzących w skład Grupy Kapitałowej RAFAKO objętych konsolidacją sprawozdań finansowych

Nazwa i siedziba jednostki	Podstawowy przedmiot działalności (według PKD)	Właściwy sąd prowadzący rejestr oraz nr KRS	Zastosowana metoda konsolidacji
RAFAKO S.A. Racibórz	Produkcja generatorów pary z wyjątkiem kotłów do centralnego ogrzewania gorącą wodą	Sąd Rejonowy w Gliwicach KRS 34143	-
PGL – DOM Sp. z o.o. Racibórz	Obsługa nieruchomości na własny rachunek	Sąd Rejonowy w Gliwicach KRS 58201	pełna
RAFAKO ENGINEERING Sp. z o.o. Racibórz	Działalność w zakresie inżynierii i związane z nią doradztwo techniczne	Sąd Rejonowy w Gliwicach KRS 287033	pełna
ENERGETECHNIKA ENGINEERING Sp. z o.o.* Gliwice	Działalność w zakresie inżynierii i związane z nią doradztwo techniczne	Sąd Rejonowy w Gliwicach KRS 417946	pełna
RAFAKO ENGINEERING SOLUTION d.o.o. Belgrad	Działalność w zakresie projektowania technologicznego łącznie z doradztwem i sprawowaniem nadzoru dla budownictwa, przemysłu i ochrony środowiska	Agencja ds. Rejestrów Gospodarczych Republiki Serbii 20320524	pełna
RAFAKO Hungary Kft. Budapeszt	Montaż urządzeń w przemyśle energetycznym i chemicznym	Stołeczny Sąd Rejestrowy w Budapeszcie	pełna
E001RK Sp. z o.o. Racibórz	Realizacja projektów budowlanych oraz związanych z budową dróg i autostrad, dróg szynowych i kolei podziemnej, mostów i tuneli, działalność w zakresie inżynierii i doradztwa technicznego i naukowego, produkcja, naprawa i konserwacja maszyn i urządzeń, wytwarzanie, przesyłanie i handel energią elektryczną.	Sąd Rejonowy w Gliwicach KRS 479758	pełna

<i>Nazwa i siedziba jednostki</i>	<i>Podstawowy przedmiot działalności (według PKD)</i>	<i>Właściwy sąd prowadzący rejestr oraz nr KRS</i>	<i>Zastosowana metoda konsolidacji</i>
E003B7 Sp. z o.o. Racibórz	Realizacja projektów budowlanych, działalność w zakresie doradztwa i projektowania budowlanego, inżynieryjnego i technologicznego	Sąd Rejonowy w Gliwicach KRS 486911	pełna
RENG – NANO Sp. z o.o.	Działalność w zakresie produkcji konstrukcji metalowych i ich części oraz naprawa i konserwacja metalowych wyrobów gotowych	Sąd Rejonowy w Gliwicach KRS 663393	pełna

* jednostka zależna od RAFAKO ENGINEERING Sp. z o.o. i od PGL-DOM Sp. z o.o., zależna pośrednio od RAFAKO S.A.

Na dzień 31 marca 2017 roku udział w ogólnej liczbie głosów posiadany przez Grupę w podmiotach zależnych był równy udziałowi jednostki dominującej w kapitałach tych jednostek, za wyjątkiem jednostki zależnej ENERGOTECHNIKA ENGINEERING Sp. z o.o., w której RAFAKO Engineering Sp. z o.o. posiada 41,74% udziałów uprzywilejowanych w kapitale spółki (stanowią 58,90% głosów na Zgromadzeniu Wspólników Spółki), natomiast PGL – DOM Sp. z o.o. posiada 47,83% udziałów w kapitale spółki, które stanowią 33,74% liczby głosów na Zgromadzeniu Wspólników Spółki.

Na dzień 31 grudnia 2016 roku udział w ogólnej liczbie głosów posiadany przez Grupę w podmiotach zależnych był równy udziałowi jednostki dominującej w kapitałach tych jednostek, za wyjątkiem jednostki zależnej ENERGOTECHNIKA ENGINEERING Sp. z o.o., w której RAFAKO Engineering Sp. z o.o. posiada 41,74% udziałów uprzywilejowanych w kapitale spółki (stanowią 58,90% głosów na Zgromadzeniu Wspólników Spółki), natomiast PGL – DOM Sp. z o.o. posiada 47,83% udziałów w kapitale spółki, które stanowią 33,74% liczby głosów na Zgromadzeniu Wspólników Spółki.

9. Zmiany w strukturze jednostki dominującej i jednostek zależnych objętych konsolidacją

W okresie 3 miesięcy zakończonym 31 marca 2017 roku zaszły zmiany w strukturze Grupy Kapitałowej.

W dniu 13 września 2016 roku na mocy podpisanego aktu notarialnego została utworzona nowa spółka RENG-NANO Sp. z o.o. Wartość kapitału podstawowego spółki wynosi 1 000 000 złotych i dzieli się na 10 000 udziałów o wartości nominalnej po 100 złotych każdy. Udziały w kapitale zakładowych objęte zostały za wkłady pieniężne przez następujących wspólników :

- RAFAKO ENGINEERING Sp. z o.o., które objęło 6 000 udziałów, o łącznej wartości nominalnej 600 000 złotych, co stanowi 60% udziałów w kapitale zakładowym spółki;
- NANO Corp Ltd. z siedzibą w Seulu, które objęło 3 500 udziałów, o łącznej wartości nominalnej 350 000 złotych, co stanowi 35% udziałów w kapitale zakładowym spółki;
- Marka Buzanowskiego – Konakry, który objął 500 udziałów, o łącznej wartości nominalnej 50 000 złotych, co stanowi 5% udziałów w kapitale zakładowym spółki.

W dniu 27 lutego 2017 roku spółka RENG-NANO Sp. z o.o. została zarejestrowana w Sądzie Rejonowym w Gliwicach, X Wydział Gospodarczy KRS pod numerem 0000663393.

10. Sezonowość lub cykliczność działalności Grupy

Działalność spółek wchodzących w skład Grupy nie cechuje się sezonowością ani cyklicznością istotnie wpływającą na wynik finansowy Grupy.

11. Informacje dotyczące umów o usługę budowlaną

Przychody z tytułu umów o usługę budowlaną są ujmowane na podstawie stopnia zaawansowania ich realizacji. Procentowy stan zaawansowania realizacji usługi ustalany jest jako stosunek kosztów poniesionych do sumy szacowanych kosztów niezbędnych do zrealizowania umowy.

Poniższa tabela przedstawia skutki wyceny umów o usługę budowlaną, w tym przychody oraz koszty realizowanych umów na dzień 31 marca 2017 roku, na dzień 31 grudnia 2016 roku i na dzień 31 marca 2016 roku, jak również kwoty należne zamawiającym oraz kwoty należne od zamawiających z tytułu prac wynikających z realizowanych umów na podane powyżej daty.

	31 marca 2017 (niebadane)	31 grudnia 2016	31 marca 2016 (niebadane)
Poniesione koszty umów (narastająco)	4 462 181	4 585 053	3 152 115
Ujęte zyski pomniejszone o ujęte straty (narastająco)	243 246	328 791	217 024
Przychody z umowy obliczone wg stopnia zaawansowania wykonania umowy (narastająco)	4 705 427	4 913 844	3 369 139
Należności uwarunkowane wykonaniem umowy (faktury częściowe narastająco)	<u>4 444 527</u>	<u>4 722 666</u>	<u>3 172 532</u>
Kwota brutto należna Zamawiającym z tytułu prac wynikających z umowy (pasywa), w tym:	(151 817)	(156 644)	(254 035)
- zaliczki otrzymane (zobowiązania z tytułu zaliczek)	(163 481)	(166 642)	(185 458)
- korekta wartości zaliczek z tytułu kwot należnych od Zamawiających	80 259	85 890	51 649
- kwota brutto należna zamawiającym z tytułu wyceny kontraktów	(68 595)	(75 892)	(120 226)
Rozliczenia międzyokresowe z tytułu wyceny umów o usługę budowlaną, w tym:	291 562	235 351	324 696
- kwota brutto należna od Zamawiających z tytułu prac wynikających z umowy (aktywo)	264 743	205 197	286 885
- koszty pozyskania kontraktów i pozostałe koszty kontraktów rozliczane w czasie	26 819	30 154	37 811
Rezerwa na kary z tytułu nieterminowej realizacji umów lub niedotrzymania gwarantowanych parametrów technicznych	(2 562)	(4 856)	-
Rezerwa na straty wynikające z umów	<u>(12 945)</u>	<u>(19 161)</u>	<u>(21 701)</u>

Grupa każdorazowo analizuje umowy pod kątem potencjalnych strat, które ujmowane są bezzwłocznie jako koszt zgodnie z MSR 11.36. W ramach wyceny umów o usługę budowlaną, zgodnie z MSR 11.11-15 Grupa uwzględnia odpowiednio szacunki kar z tytułu opóźnień w realizacji umów lub niedotrzymania gwarantowanych parametrów technicznych. Szacunki wielkości kar prowadzone są w oparciu o dokumentację źródłową dotyczącą stwierdzonych opóźnień w realizacji prac lub problemów dotyczących gwarantowanych parametrów technicznych, w oparciu o założenia umowne oraz szacunek kierownictwa dotyczący ryzyka ich wystąpienia. Poziom szacowanego ryzyka uzależniony jest w znacznej części od czynników zewnętrznych będących częściowo poza kontrolą i może ulec zmianie w kolejnych okresach. Realizacja części kontraktów, w odniesieniu do których rozpoznano rezerwę na kary z tytułu nieterminowej realizacji umów, obarczona jest ryzykiem powstania sporu arbitrażowego, który w ocenie Grupy rodzi ryzyko o nieokreślonych konsekwencjach.

W pozycji „Koszty pozyskania kontraktów i pozostałe koszty kontraktów rozliczane w czasie” Grupa ujmuje rozliczenia międzyokresowe kosztów pozyskania kontraktów oraz kosztów gwarancji bankowych i ubezpieczeniowych związanych z realizacją kontraktów.

11.1. Informacje dotyczące kluczowych kontraktów realizowanych przez Grupę**11.1.1. Projekt Jaworzno**

Spółka RAFAKO S.A. w Konsorcjum firm: RAFAKO S.A. (Lider Konsorcjum) i MOSTOSTAL WARSZAWA S.A. realizuje kontrakt na „Budowę nowych mocy w technologiach węglowych w TAURON Wytwarzanie S.A. – Budowę bloku energetycznego o mocy 800 – 910 MW na parametry nadkrytyczne w Elektrowni Jaworzno III – Elektrownia II – w zakresie: kocioł parowy, turbozespół, budynek główny, część elektryczna i AKPiA bloku”. Wartość kontraktu wynosi około 5,5 miliarda złotych brutto. W dniu 4 sierpnia 2013 roku dokonano zmiany umowy konsorcjum realizującego Projekt Jaworzno – główna zmiana dotyczyła przejęcia przez RAFAKO S.A. 99,99% prac w ramach Projektu (Mostostal Warszawa 0,01%) i tym samym zmiany podziału wynagrodzenia należnego każdemu z partnerów konsorcjum odpowiednio do udziału w realizowanych pracach.

Zasady rozliczania Projektu Jaworzno:

Na potrzeby realizacji Projektu została utworzona spółka celowa (E003B7 Sp. z o.o.), której RAFAKO S.A. podzleciła około 88,7% zakresu prac Projektu; pozostałe 11,3% pozostaje w bezpośredniej realizacji RAFAKO S.A. (o wartości około 506 milionów złotych; w tym zaprojektowanie tzw. wyspy kotłowej oraz dostawa części ciśnieniowych kotła i instalacji odpylania), która głównie planowana jest na lata 2015 – 2017.

RAFAKO S.A. oraz E003B7 Sp. z o.o. na potrzeby realizacji Projektu zawarły umowy z podmiotami finansowymi, na mocy których otrzymały gwarancje bankowe/ubezpieczeniowe o łącznej wartości 689 milionów złotych niezbędne do realizacji tego projektu, jednocześnie ustanowione zostały zabezpieczenia na majątku obu podmiotów jako zabezpieczenie dla tych instrumentów.

W wyniku uzgodnień z instytucjami finansowymi, które udzieliły gwarancji związanych z kontraktem Jaworzno, jednostka dominująca nie przewiduje wypłaty dywidendy ze spółki E003B7 sp. z o. o. do czasu trwania umów gwarancyjnych, tj. do kwietnia 2020 roku, ponieważ mogłoby to skutkować negatywnymi konsekwencjami ze strony instytucji gwarantujących.

Jednostka dominująca jako lider Konsorcjum wystawia faktury na pełny zakres prac na rzecz Zamawiającego; płatności z tytułu realizacji kontraktu są przekazywane bezpośrednio na rzecz Spółki celowej oraz kluczowych podwykonawców i poddostawców. Zapłata za zakres prac zrealizowany przez jednostkę dominującą jest dokonywana przez spółkę celową.

Grupa w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym ujmuje całkowite przychody i koszty związane z Projektem Jaworzno tj. zarówno zakres prac realizowany przez RAFAKO S.A. jak i zakres prac realizowany przez E003B7 Sp. z o.o. Wycena kontraktu jest dokonywana na całym projekcie łącznie, tj. przy ustaleniu jednej marży i stopnia zaawansowania realizacji dla całego kontraktu.

RAFAKO S.A. w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym eliminuje przychody i koszty oraz rozrachunki dotyczące realizacji Projektu powstałe pomiędzy RAFAKO S.A. a spółką celową.

11.1.2. Projekt Opole

W lutym 2012 roku jednostka dominująca jako lider Konsorcjum (RAFAKO S.A., Polimex-Mostostal S.A., Mostostal Warszawa S.A.) podpisała umowę z firmą PGE Elektrownia Opole S.A. (obecnie PGE Górnictwo i Energetyka Konwencjonalna S.A. – „Zamawiający”), o wartości 9,4 mld złotych, której przedmiotem jest zaprojektowanie, dostawa, wykonanie prac budowlanych, montaż, uruchomienie i wszystkie związane z tym procesem usługi, wykonane na zasadzie „pod klucz”, obiektu składającego się z bloku energetycznego nr 5 oraz nr 6 w Elektrowni Opole wraz z urządzeniami i wyposażeniem, jak również związanymi z nimi budynkami oraz budowlami.

RAFAKO S.A. zleciło swojej spółce zależnej tj. E001RK Sp. z o.o. („SPV-Rafako”) jako podwykonawcy realizację 100% zakresu prac i usług związanych z budową bloków w Elektrowni Opole. Wynagrodzenie SPV-Rafako za realizację prac i usług zostało określone na poziomie 3,96 miliarda złotych.

SPV-Rafako zawarła z Alstom Power Sp. z o.o. umowę podwykonawczą, na mocy której SPV-Rafako powierzyła Alstom 100% zakresu prac i usług wchodzących w zakres prac Spółki w ramach Projektu Opole. Alstom przejął wszelką odpowiedzialność za realizację kontraktu wobec Zamawiającego.

Zasady rozliczania kontraktu Opole:

Prezentacja przychodów i kosztów wynikających z tego kontraktu nie ma wpływu na wartości wykazane w sprawozdaniu z całkowitych dochodów Grupy.

Wartość rozrachunków wynikających z tego kontraktu nie ma wpływu na wartości zaprezentowane w sprawozdaniu z sytuacji finansowej Grupy.

Płatności wynikające z kontraktu, po spełnieniu warunków płatności są dokonywane przez Klienta bezpośrednio na rzecz Alstom.

12. Rodzaj i kwoty pozycji w znaczący sposób wpływających na aktywa, zobowiązania, kapitał, wynik finansowy oraz przepływy środków pieniężnych

12.1. Przychody ze sprzedaży, koszty sprzedaży, przychody i koszty operacyjne oraz finansowe

W okresie 3 miesięcy zakończonym 31 marca 2017 roku Grupa uzyskała 439 703 tysiące złotych przychodów ze sprzedaży, tj. o 105 441 tysięcy złotych więcej niż w analogicznym okresie 2016 roku, głównie w następstwie wzrostu zaangażowania z tytułu realizacji kontraktu „Jaworzno” (budowa bloku energetycznego o mocy 910 MW w Elektrowni Jaworzno III). Przyrost przychodów nastąpił zarówno na rynku krajowym, jak i zagranicznym.

Koszt własny sprzedaży produktów i materiałów za okres 3 miesięcy 2016 roku wyniósł 390 745 tysięcy złotych, co przyniosło Grupie zysk brutto ze sprzedaży w wysokości 48 958 tysięcy złotych. Zmiana wyniku, w porównaniu do okresu 3 miesięcy 2016 roku, związana jest głównie ze zwiększeniem poziomu sprzedaży Grupy.

Koszty sprzedaży prezentowane przez Grupę zawierają głównie koszty pozyskiwania nowych kontraktów oraz koszty promocji i reklamy. Ponadto, do kosztów sprzedaży Grupa zalicza odpisy aktualizujące wartość należności handlowych. Na koszty sprzedaży wykazane w całkowitych dochodach Grupy za okres 3 miesięcy 2017 roku w kwocie 7 622 tysiące złotych największy wpływ miały koszty pozyskania nowych kontraktów w kwocie 2 240 tysięcy złotych oraz koszty promocji i reklamy w kwocie 1 270 tysięcy złotych.

Na pozostałe przychody operacyjne największy wpływ miał zysk na sprzedaży rzeczowych aktywów trwałych w kwocie 452 tysiące złotych (31 marca 2016 roku: 191 tysięcy złotych) oraz rozwiązanie odpisu aktualizującego wartość pozostałych należności w kwocie 116 tysięcy złotych (31 marca 2016 roku: 24 tysiące złotych).

Na pozostałe koszty operacyjne największy wpływ miały koszty z tytułu udzielonych darowizn i dotacji o wartości 629 tysięcy złotych (31 marca 2016 roku: 203 tysiące złotych) oraz koszty złomowania materiałów w kwocie 365 tysięcy złotych.

Przychody finansowe Grupy w okresie 3 miesięcy 2017 roku uzyskano w głównej mierze z odsetek od instrumentów finansowych w kwocie 464 tysiące złotych (31 marca 2016 roku: 827 tysięcy złotych), w tym odsetki od udzielonych kaucji stanowiących zabezpieczenie kontraktów w kwocie 93 tysiące złotych (31 marca 2016 roku: 454 tysiące złotych).

Na koszty finansowe okresu decydujący wpływ miały: nadwyżka ujemnych różnic kursowych w kwocie 3 631 tysiące złotych (31 marca 2016 roku: 223 tysiące złotych), koszty z tytułu odsetek od instrumentów finansowych w kwocie 811 tysiące złotych (31 marca 2016 roku: 490 tysięcy złotych), dyskonto rozrachunków długoterminowych w kwocie 547 tysięcy złotych (31 marca 2016 roku: 156 tysięcy złotych) oraz odsetki od zobowiązań z tytułu świadczeń pracowniczych w kwocie 187 tysięcy złotych.

12.2. Podatek dochodowy

Obciążenie podatkowe

Główne składniki obciążenia podatkowego w skonsolidowanym sprawozdaniu z całkowitych dochodów przedstawiają się następująco:

Działalność kontynuowana	<i>Okres 3 miesięcy zakończony 31 marca 2017 (niebadane)</i>	<i>Okres 3 miesięcy zakończony 31 marca 2017 (niebadane)</i>
Skonsolidowany rachunek zysków i strat		
<i>Bieżący podatek dochodowy</i>	(3 286)	(15 113)
Bieżące obciążenie z tytułu podatku dochodowego	(3 286)	(15 113)
Korekty dotyczące bieżącego podatku dochodowego z lat ubiegłych	-	1
<i>Odroczony podatek dochodowy</i>	(6 962)	13 616
Związany z powstaniem i odwróceniem się różnic przejściowych	(6 962)	13 616
Korekty dotyczące odroczonego podatku dochodowego z lat ubiegłych	-	-
Obciążenie podatkowe wykazane w skonsolidowanym rachunku zysków i strat	<u><u>(10 248)</u></u>	<u><u>(1 497)</u></u>
<i>Odroczony podatek dochodowy dotyczący innych całkowitych dochodów</i>	(33)	(59)
Związany z powstaniem i odwróceniem się różnic przejściowych	(33)	(59)
Korekty dotyczące bieżącego podatku dochodowego z lat ubiegłych	-	-
Obciążenie podatkowe wykazane w innych całkowitych dochodach	<u><u>(33)</u></u>	<u><u>(59)</u></u>

Odroczony podatek dochodowy wyliczony na dzień 31 marca 2017 roku

Odroczony podatek dochodowy wyliczony na dzień 31 marca 2017 roku wynika z następujących pozycji:

	<i>Sprawozdanie z sytuacji finansowej</i>		<i>Sprawozdanie z całkowitych dochodów</i>	
	<i>31 marca 2017 (niebadane)</i>	<i>31 grudnia 2016</i>	<i>Okres 3 miesięcy zakończony 31 marca 2017 (niebadane)</i>	<i>Okres 3 miesięcy zakończony 31 marca 2016 (niebadane)</i>
- od ulg inwestycyjnych	(2)	(2)	-	-
- od różnicy pomiędzy podatkową a bilansową wartością środków trwałych oraz wartości niematerialnych	(16 341)	(16 252)	(89)	2 911
- od różnicy pomiędzy podatkową a bilansową wartością aktywów wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy	1 772	1 641	131	46
- od różnicy pomiędzy podatkową a bilansową wartością pożyczek i należności	1 685	1 739	(54)	346
- od różnicy pomiędzy podatkową a bilansową wartością należności i rozliczeń międzyokresowych z tytułu wyceny umów o usługę budowlaną	(54 737)	(42 605)	(12 132)	(15 570)
- od różnicy pomiędzy podatkową a bilansową wartością zapasów	2 121	2 276	(155)	(133)
- od rezerw bilansowych	42 326	39 243	3 083	11 885
- od różnicy pomiędzy podatkową a bilansową wartością zobowiązań z tytułu gwarancji, factoringu i wyłączone z zakresu MSR 39	-	-	-	(40)
- od różnicy pomiędzy podatkową a bilansową wartością zobowiązań, rezerw i rozliczeń międzyokresowych z tytułu wyceny umów o usługę budowlaną	39 879	38 095	1 784	14 131
- aktywo podatkowe dotyczące straty podatkowej	17 288	17 243	45	7 042
- korekta kosztów z tytułu niezapłaconych faktur	7 004	7 763	(759)	(3 536)
- pozostałe	3 013	1 862	1 151	(1 016)
Obciążenie z tytułu odroczonego podatku dochodowego			<u>(6 995)</u>	<u>16 066</u>
Aktywa/(rezerwa) netto z tytułu podatku odroczonego	<u>44 008</u>	<u>51 003</u>		
Obciążenie z tytułu odroczonego podatku dochodowego – działalność kontynuowana			<u>(6 995)</u>	<u>13 557</u>
Aktywa/rezerwa netto z tytułu podatku odroczonego, w tym:	<u>44 008</u>	<u>51 003</u>		
Aktywa z tytułu podatku odroczonego	44 469	51 387		
Rezerwa z tytułu podatku odroczonego	461	384		

Na dzień 31 marca 2017 roku jednostka dominująca rozpoznała aktywo z tytułu odroczonego podatku dochodowego od wartości straty podatkowej wykazanej w kwocie 89 911 tysięcy złotych, która zostanie rozliczona w przyszłych okresach sprawozdawczych.

W pierwszym kwartale 2017 roku Spółka zanotowała stratę podatkową w wysokości 34 089 tysięcy złotych. Jednostka dominująca przeprowadziła analizę realizowalności aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego od wartości straty podatkowej na podstawie prognoz podatkowych. Działając zgodnie z zasadą ostrożnej wyceny, Zarząd RAFAKO S.A. podjął decyzję o nierozpoznaniu aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego od wartości straty podatkowej zanotowanej w okresie 3 miesięcy 2017 roku. Całkowita wartość straty podatkowej za lata 2016 oraz 2017, która nie została rozpoznana w podatku odroczonego wynosi 68 678 tysięcy złotych.

12.3. Istotne pozycje wykazane w sprawozdaniu z przepływów pieniężnych

Zmniejszenie stanu należności wykazane w skonsolidowanym rachunku przepływów pieniężnych za okres 3 miesięcy 2017 roku zakończony 31 marca 2017 roku w kwocie 326 703 tysiące złotych wynikało przede wszystkim z następujących pozycji:

– ze zmniejszenia stanu należności handlowych w kwocie	325 410 tysięcy złotych,
– ze zwiększenia stanu należności budżetowych (w tym z tytułu podatku VAT)	(10 769) tysięcy złotych,
– ze zmniejszenia stanu udzielonych zaliczek w kwocie	6 345 tysięcy złotych,
– ze zmniejszenia stanu należności z tytułu kaucji w kwocie	2 290 tysięcy złotych,
– ze zmniejszenia stanu należności spornych	3 398 tysięcy złotych,
– ze zmniejszenia stanu pozostałych należności w kwocie	29 tysięcy złotych.

Dokładny opis zmian wartości kaucji i należności spornych w okresie 3 miesięcy 2017 roku został zamieszczony w nocie.

Zmniejszenie stanu zobowiązań wykazane w rachunku przepływów pieniężnych w kwocie 84 752 tysiące złotych wynikało przede wszystkim z następujących pozycji:

– zmniejszenia stanu zobowiązań handlowych w kwocie	(73 722) tysiące złotych,
– zmniejszenia stanu rezerw na naprawy gwarancyjne w kwocie	(1 809) tysięcy złotych,
– zmniejszenia stanu rezerw na premie w kwocie	(4 569) tysięcy złotych,
– zwiększenia stanu rezerw na opóźniony spływ kosztów w kwocie	2 113 tysięcy złotych,
– zwiększenia stanu zobowiązań z tytułu wynagrodzeń w kwocie	3 599 tysięcy złotych,
– zmniejszenia stanu rezerwy na Program Dobrowolnych Odejsć w kwocie	(3 383) tysiące złotych,
– zmniejszenia stanu zobowiązań z tytułu podatku VAT w kwocie	(12 000) tysięcy złotych,
– zwiększenie stanu pozostałych zobowiązań w kwocie	5 019 tysięcy złotych.

Zmiana stanu rozliczeń międzyokresowych z tytułu umów budowlanych wykazana w rachunku przepływów pieniężnych w kwocie minus 69 548 tysięcy złotych wynikała przede wszystkim z następujących pozycji:

– zwiększenia stanu należności z tytułu wyceny umów o usługę budowlaną i związanych z wyceną kontraktów rozliczeń międzyokresowych w kwocie	(56 211) tysięcy złotych,
– zmniejszenie stanu zobowiązań z tytułu wyceny umów o usługę budowlaną w kwocie	(4 827) tysięcy złotych,
– zmniejszenie stanu rezerw z tytułu wyceny umów o usługę budowlaną w kwocie	(8 510) tysięcy złotych,
w tym:	
zwiększenie stanu zaliczek w kwocie	2 470 tysięcy złotych.

Zmiana wartości zaliczek w pierwszym kwartale 2017 roku w kwocie 2 470 tysięcy złotych wynikała przede wszystkim z rozpoznania części zaliczek w przychodach zgodnie z metodologią rozliczania umów o usługę budowlaną (MSR 11).

Wartość przepływów środków pieniężnych z tytułu nabycia rzeczowych aktywów trwałych oraz wartości niematerialnych wykazana w kwocie 2 022 tysiące złotych wynikała z zakupu rzeczowych aktywów trwałych w kwocie 1 926 tysięcy złotych oraz wartości niematerialnych w kwocie 96 tysięcy złotych.

Główny wpływ na wartość przepływów środków pieniężnych z tytułu działalności finansowej miał spadek zadłużenia z tytułu kredytu w rachunku bieżącym i kredytu obrotowego udzielonego jednostce dominującej przez PKO BP S.A. w kwocie 1 315 tysięcy złotych.

12.4. Rzeczowe aktywa trwałe

31 marca 2017 roku (niebadane)	Grunty	Budynki	Maszyny i urządzenia	Środki transportu	Pozostałe	Środki trwałe w budowie	Ogółem
Wartość netto na dzień 1 stycznia 2017 roku	23 754	89 344	54 122	9 161	795	1 409	178 585
Transfery ze środków trwałych w budowie	–	254	659	–	–	(913)	–
Nabycia	–	4	59	309	6	1 171	1 549
Zwiększenia z tytułu umów leasingu	–	–	–	110	–	–	110
Likwidacja/sprzedaż	(2)	(32)	(1)	(6)	–	–	(41)
Różnice kursowe z przeliczenia jednostki zagranicznej	–	–	(3)	(4)	(10)	–	(17)
Odpis amortyzacyjny za okres sprawozdawczy	–	(730)	(1 830)	(576)	(55)	–	(3 191)
Odpis aktualizujący za okres sprawozdawczy	–	–	–	–	–	–	–
Nabycie jednostki zależnej	–	–	–	–	–	–	–
Pozostałe, w tym reklasyfikacja środków trwałych na/z aktywa przeznaczone do sprzedaży	59	695	28	(5)	–	–	777
Wartość netto na dzień 31 marca 2017 roku (niebadane)	23 811	89 535	53 034	8 989	736	1 667	177 772

*środki trwałe stanowiące zabezpieczenie zobowiązań Grupy na dzień bilansowy zostały zaprezentowane w nocie 12.17.1

31 marca 2016 roku (niebadane)	Grunty	Budynki	Maszyny i urządzenia	Środki transportu	Pozostałe	Środki trwałe w budowie	Ogółem
Wartość netto na dzień 1 stycznia 2016 roku	23 776	91 838	56 485	8 389	787	2 164	183 439
Transfery ze środków trwałych w budowie	–	190	1 071	219	–	(1 480)	–
Nabycia	–	–	58	314	6	759	1 137
Zwiększenia z tytułu umów leasingu	–	–	–	170	–	–	170
Likwidacja/sprzedaż	(2)	(37)	(130)	(102)	–	–	(271)
Różnice kursowe z przeliczenia jednostki zagranicznej	–	–	–	–	–	–	–
Odpis amortyzacyjny za okres sprawozdawczy	–	(708)	(1 819)	(404)	(52)	–	(2 983)
Odpis aktualizujący za okres sprawozdawczy	–	–	–	–	–	–	–
Pozostałe, w tym reklasyfikacja środków trwałych na/z aktywa przeznaczone do sprzedaży	–	(13)	108	(33)	–	–	62
Wartość netto na dzień 31 marca 2016 roku (niebadane)	23 774	91 270	55 773	8 553	741	1 443	181 554

12.5. Nabywanie i sprzedaż składników rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych

	Okres 3 miesięcy zakończony 31 marca 2017 (niebadane)	Okres 3 miesięcy zakończony 31 marca 2016 (niebadane)
Nabywanie składników rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych*	1 754	3 439
Przychody ze sprzedaży rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych	617	516

* wartość nakładów inwestycyjnych poniesionych w okresie na zakup środków trwałych wynikająca z tabeli ruchu środków trwałych oraz wartość nakładów inwestycyjnych poniesionych na zakup wartości niematerialnych

Przedmiotem nakładów inwestycyjnych Grupy na rzeczowy majątek trwały były przede wszystkim nakłady na zakupy maszyn i urządzeń do produkcji, środków transportu oraz zakup sprzętu komputerowego. Powyższe inwestycje były finansowane ze środków własnych oraz w formie leasingu.

12.6. Wartość firmy

W okresie 3 miesięcy 2017 roku wartości firmy nie uległa zmianie i na dzień 31 marca 2017 roku wynosiła 9 165 tysięcy złotych.

12.7. Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności i rozliczenia międzyokresowe kosztów - długoterminowe

	31 marca 2017 (niebadane)	31 grudnia 2016
Należności z tytułu dostaw i usług, w tym:	34 108	33 817
Należności z tytułu dostaw i usług od jednostek powiązanych	-	-
Należności z tytułu dostaw i usług od pozostałych jednostek	34 108	33 817
Pozostałe należności i rozliczenia międzyokresowych kosztów, w tym:	319	190
Kaucje	108	97
Pozostałe	211	-
Należności ogółem (netto)	34 427	34 007
Odpis aktualizujący wartość należności	-	-
Należności brutto	34 427	34 007

*należności handlowe stanowiące zabezpieczenie zobowiązań Grupy na dzień bilansowy zostały zaprezentowane w notcie 12.17.5

12.8. Akcje/udziały w pozostałych jednostkach

	31 marca 2017 (niebadane)	31 grudnia 2016
Akcje/udziały w pozostałych spółkach notowanych na giełdzie	248	208
Akcje/udziały w pozostałych spółkach nie notowanych na giełdzie	19	632
	267	840

*akcje i udziały stanowiące zabezpieczenie zobowiązań Grupy na dzień bilansowy zostały zaprezentowane w notcie 12.17.3

12.9. Obligacje długoterminowe

W dniu 9 listopada 2016 roku PBG S.A. poinformowała o rozpoczęciu procedury emisji obligacji, których nabycie zostało zaferowane wierzycielom zaspokajającym zgodnie z Układem w Grupach 1, 3, 4, 5 i 6 (należności RAFAKO S.A. mieściły się w Grupie 3 obejmującej wierzycieli będących podmiotami zależnymi PBG S.A.).

W nawiązaniu do powyższego, Spółka RAFAKO S.A. w dniu 20 stycznia 2017 roku złożyła oświadczenie o przyjęciu propozycji nabycia zdematerializowanych zabezpieczonych obligacji zwykłych emitowanych w seriach od B1 do I1 przez PBG S.A., podmiot dominujący wobec Spółki, o wartości nominalnej 100 złotych, tj. łącznie 388 492 sztuki nieoprocentowanych obligacji o łącznej wartości nominalnej w wysokości 38 849 200,00 złotych. Jednocześnie ze złożeniem oświadczenia o przyjęciu propozycji nabycia obligacji, celem opłacenia ceny emisyjnej obligacji, RAFAKO S.A. złożyło oświadczenie o potrąceniu łącznej ceny emisyjnej obligacji w kwocie 38 849 200,00 złotych z wierzytelnością Spółki wobec PBG S.A. wynikającą z układu zawartego przez PBG S.A. w postępowaniu układowym zatwierdzonym postanowieniem Sądu Rejonowego Poznań – Stare Miasto (sygn. XI GUp 29/12) z dnia 8 października 2015 roku, które stało się prawomocne w dniu 13 czerwca 2016 roku, w wyniku którego wierzytelność Spółki wobec PBG S.A. wynikająca z układu uległa umorzeniu.

W dniu 10 lutego 2017 roku nastąpił przydział obligacji na rzecz RAFAKO S.A. Poniżej zaprezentowano kluczowe informacje odnoszące się do warunków emisji:

- Obligacje podlegają wykupowi poszczególnymi seriami, co zostało zaprezentowane w poniższej tabeli przy czym wykup ostatniej serii przypada na dzień 30 czerwca 2020 roku.

Nr serii obligacji	Liczba obligacji	Wartość nominalna	Wartość serii	Termin wymagalności
seria B1	1 646	100,00 zł	164 600	2017-03-31
seria C1	35 208	100,00 zł	3 520 800	2017-06-30
seria D1	19 734	100,00 zł	1 973 400	2017-12-31
seria E1	41 386	100,00 zł	4 138 600	2018-06-30
seria F1	12 294	100,00 zł	1 229 400	2018-12-31
seria G1	49 961	100,00 zł	4 996 100	2019-06-30
seria H1	37 813	100,00 zł	3 781 300	2019-12-31
seria I1	190 450	100,00 zł	19 045 000	2020-06-30
	388 492		38 849 200	

Zgodnie z programem emisji obligacji PBG S.A. wyemitowało do dnia zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego obligacje w łącznej kwocie 472 447 600,00 złotych, z których kwota 38 849 200,00 złotych została objęta w pierwszym kwartale 2017 roku przez Spółkę.

- Obligacje wyemitowane przez PBG S.A. zgodnie z warunkami emisji są obligacjami zabezpieczonymi w rozumieniu ustawy o obligacjach. Obligacje PBG S.A. są zabezpieczone przede wszystkim zastawem rejestrowym na 42 466 000 sztuk zdematerializowanych akcji RAFAKO S.A. (co stanowi 50% + 1 akcja kapitału RAFAKO S.A.), hipotekami na nieruchomościach Grupy PBG (z czego jedna wybrana hipoteka stanowi zabezpieczenie innego zobowiązania finansowego Grupy PBG S.A.), zastawami rejestrowymi na pozostałych aktywach Grupy PBG, poręczeniami oraz oświadczeniami o poddaniu się egzekucji do łącznej kwoty zabezpieczenia w wysokości 1 065 000 000,00 złotych. W ocenie Zarządu ustanowione zabezpieczenie w korespondencji z łączną kwotą zobowiązań z tytułu ww. obligacji na dzień sporządzenia niniejszego śródrocznego skróconego sprawozdania jest wystarczające, aby uznać że należność jest realizowalna.
- PBG S.A. zobowiązała się doprowadzić do dematerializacji obligacji oraz ich notowania na ASO GPW S.A. lub ASO Bondspot S.A. w ciągu 3 miesięcy od ich wyemitowania. Decyzją Zarządu Giełdy Papierów Wartościowych w Warszawie S.A. podjętą w dniu 9 marca 2017 roku, pierwsze notowanie obligacji PBG S.A. na okaziciela serii B, C, D, E, F, G, H oraz I w alternatywnym systemie obrotu na Catalyst odbyło się w dniu 10 marca 2017 roku.

Mając na uwadze pomyślnie zakończony proces upadłości układowej oraz realizację przez PBG S.A. założeń układu, w ocenie Zarządu przystąpienie przez jednostkę dominującą do programu obligacji zabezpieczonych zastawem rejestrowym na akcjach RAFAKO oraz hipotekach istotnie zmienia (uzupełnia) stan faktyczny w kontekście analizy oceny realizowalności tej wierzytelności w porównaniu do stanu na dzień 31 grudnia 2015 oraz 30 czerwca 2016 roku (opisanych w sprawozdaniach na te daty). Mając na uwadze aktualny stan faktyczny (z uwzględnieniem zdarzeń po dniu bilansowym opisanych powyżej) w ocenie Zarządu jednostki dominującej ryzyko związane z realizowalnością powyższego aktywa na dzień sporządzenia niniejszego śródrocznego skróconego skonsolidowanego sprawozdania finansowego jest minimalne.

W dniu 31 marca 2017 roku jednostka dominująca PBG S.A. dokonała wykupu serii B obligacji o wartości 164 600 złotych. Na dzień 31 marca 2017 roku wartość obligacji o terminie wymagalności powyżej roku wynosiła 28 824 tysiące złotych.

12.10. Inne aktywa finansowe długoterminowe

	31 marca 2017 (niebadane)	31 grudnia 2016
Udzielone pożyczki długoterminowe	–	–
Lokaty długoterminowe, w tym:	–	–
- stanowiące zabezpieczenie udzielonych Grupie gwarancji bankowych	–	–
Pozostałe aktywa finansowe długoterminowe, w tym:	–	24 071
Należności od jednostki powiązanej wynikające z zawartego układu	–	24 071
	<u>–</u>	<u>24 071</u>

W 2017 roku jednostka dominująca dokonała konwersji posiadanych należności od jednostki powiązanej wynikających z układu na obligacje, co zostało szerzej opisane w nocie 12.9 niniejszego śródrocznego skróconego skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

12.11. Zapasy

	31 marca 2017 (niebadane)	31 grudnia 2016
Materiały (według wartości netto możliwej do uzyskania)	13 888	13 796
Według ceny nabycia	25 053	25 774
Według wartości netto możliwej do uzyskania	13 888	13 796
Produkcja w toku	–	–
Według kosztu wytworzenia	–	–
Towary	–	187
Według ceny nabycia	–	187
Według wartości netto możliwej do uzyskania	–	187
Zapasy ogółem, według niższej z dwóch wartości: ceny nabycia/kosztu wytworzenia oraz wartości netto możliwej do uzyskania	<u>13 888</u>	<u>18 817</u>

* zapasy stanowiące zabezpieczenie zobowiązań Grupy na dzień bilansowy zostały zaprezentowane w nocie 12.17.4

Odpisy aktualizujące wartość zapasów

	Okres 3 miesięcy zakończony 31 marca 2017 (niebadane)	Okres 3 miesięcy zakończony 31 marca 2016 (niebadane)
Stan na początek okresu	(11 978)	(10 352)
Utworzenie odpisu aktualizującego	–	–
Rozwiązanie odpisu aktualizującego	813	628
Stan na koniec okresu	(11 165)	(9 724)

12.12. Obligacje krótkoterminowe

Na dzień 31 marca 2017 roku jednostka dominująca posiadała obligacje o terminie wymagalności poniżej roku o wartości 5 494 tysiące złotych, które zostały szerzej opisane w nocie 12.9 niniejszego śródrocznego skróconego skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

12.13. Inne aktywa finansowe krótkoterminowe

	31 marca 2017 (niebadane)	31 grudnia 2016
Inne aktywa finansowe krótkoterminowe, w tym:	–	–
Zaliczka na poczet nabycia prawa do pożyczki	10 500	10 500
Odpis aktualizujący wartość zaliczki na poczet nabycia prawa do pożyczki	(10 500)	(10 500)
Należności od jednostki powiązanej wynikające z zawartego układu	–	11 130
	–	11 130

W 2017 roku jednostka dominująca dokonała konwersji posiadanych należności od jednostki powiązanej wynikających z układu na obligacje, co zostało szerzej opisane w nocie 12.9 niniejszego śródrocznego skróconego skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

W dniu 18 kwietnia 2012 roku jednostka dominująca zawarła z Olenia Ltd. umowę przedwstępną sprzedaży/zakupu 50% udziałów spółki Bioelektrownia Szarlej sp. z o.o. oraz przelewu praw do wierzytelności w postaci pożyczki udzielonej tej spółce. Łączna kwota zaliczki zapłaconej przez jednostkę dominującą w związku z zawartą umową wyniosła 16 176 tysięcy złotych (z czego 5 676 tysięcy złotych w odniesieniu do udziałów zaprezentowanych jako pozostałe aktywa niefinansowe, 10 500 tysięcy złotych w odniesieniu do pożyczki zaprezentowanych jako inne aktywa finansowe). Bioelektrownia Szarlej sp. z o.o. to spółka celowa utworzona w celu budowy elektrowni biogazowej finansowanej ze środków własnych, pozyskanych od inwestorów w formie pożyczki, oraz z przyznanej dotacji. W związku z faktem, że Bioelektrownia Szarlej sp. z o.o. wypowiedziała umowę z wykonawcą budowy, co spowodowało opóźnienie w realizacji prac oraz wypowiedzenie umowy o dofinansowanie projektu. Działania podjęte przez spółkę Bioelektrownia Szarlej sp. z o.o. zmierzające do wznowienia inwestycji, nie przyniosły efektów.

Ze względu na status tej inwestycji opisany powyżej, Zarząd jednostki dominującej ocenia, że ryzyko nierealizowalności powyższych aktywów jest istotne i utrzymał decyzję o objęciu wartości inwestycji odpisem aktualizującym w pełnej wysokości, tj. 16 176 tysięcy złotych.

12.14. Środki pieniężne i ich ekwiwalenty

	31 marca 2017 (niebadane)	31 grudnia 2016	31 marca 2016 (niebadane)
Środki pieniężne w banku i w kasie	253 114	106 342	155 064
Lokaty krótkoterminowe do 3 miesięcy, w tym:	44 669	1 182	75 676
- stanowiące zabezpieczenie zobowiązań warunkowych	-	-	-
	297 783	107 524	230 740

Środki pieniężne w banku są oprocentowane według zmiennych stóp procentowych, których wysokość zależy od stopy oprocentowania lokat bankowych. Lokaty krótkoterminowe, klasyfikowane jako środki pieniężne, są dokonywane na różne okresy, od jednego dnia do jednego miesiąca, w zależności od aktualnego zapotrzebowania spółek wchodzących w skład Grupy na środki pieniężne i są oprocentowane według ustalonych z bankiem stóp procentowych

Spółki Grupy posiadają środki pieniężne o ograniczonej możliwości dysponowania, do których zaliczają otrzymane w ramach przyznanych dotacji środki pieniężne ulokowane na wyodrębnionych rachunkach bankowych, które Grupa może wykorzystywać do uregulowania zobowiązań wynikających z realizowanych projektów.

Na dzień 31 marca 2017 roku w pozycji środków pieniężnych wykazano środki pieniężne o ograniczonej możliwości dysponowania w kwocie 219,2 mln złotych (31 grudnia 2016 roku: 36,5 mln złotych) będące środkami pieniężnymi jednostki zależnej E003B7 sp. z o.o. przeznaczonymi na realizację kontraktu Jaworzno, które z punktu widzenia Grupy Kapitałowej RAFAKO mają ograniczoną możliwość dysponowania ze względu na formalne uzgodnienia w tym zakresie z instytucjami finansującymi kontrakt Jaworzno.

Dywidenda z E003B7 Sp. z o.o. do jedynego udziałowca, tj. RAFAKO S.A. będzie mogła być wypłacona bez negatywnych konsekwencji ze strony instytucji finansowych po zakończeniu okresu udzielonej przez te instytucje gwarancji, szczegóły są opisane szerzej w notcie 11.1.1.

12.15. Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności i rozliczenia międzyokresowe kosztów - krótkoterminowe

	31 marca 2017 (niebadane)	31 grudnia 2016
Należności z tytułu dostaw i usług, w tym:	261 562	587 263
Należności z tytułu dostaw i usług od jednostek powiązanych	1 486	4 613
Należności z tytułu dostaw i usług od pozostałych jednostek	260 076	582 650
Należności z tytułu podatku dochodowego	21 070	19 583
Pozostałe należności i rozliczenia międzyokresowych kosztów, w tym:	142 028	143 519
Należności z tytułu udzielonych zaliczek	20 530	26 875
Należności budżetowe	40 972	30 203
Rozliczenie kosztów ubezpieczenia rzeczowego	501	723
Rozliczenia z Zakładowym Funduszem Świadczeń Socjalnych	97	237
Należności sporne	10 546	13 944
Koszty przyszłych okresów	2 344	2 504
Kaucje	65 844	68 263
Pozostałe	1 194	770
Należności ogółem (netto)	424 660	750 365
Odpis aktualizujący wartość należności	32 152	32 472
Należności brutto	456 812	782 837

*należności handlowe stanowiące zabezpieczenie zobowiązań Grupy na dzień bilansowy zostały zaprezentowane w notcie 12.17.5

Należności budżetowe obejmują przede wszystkim należności z tytułu podatku VAT zarówno krajowego, jak i zagranicznego.

Należności z tytułu dostaw i usług nie są oprocentowane i mają zazwyczaj 30-dniowy termin płatności. Jednakże, dla niektórych kontrahentów okres spłaty należności ustalany na podstawie indywidualnych umów zawiera się w przedziale od 1 do 3 miesięcy.

Grupa posiada politykę w zakresie dokonywania sprzedaży tylko zweryfikowanym klientom. Dzięki temu, zdaniem kierownictwa, nie istnieje dodatkowe ryzyko kredytowe, ponad poziom określony odpisem na nieściągalne należności właściwym dla należności handlowych.

Należności handlowe krótkoterminowe wykazane w skonsolidowanym sprawozdaniu z sytuacji finansowej na dzień 31 marca 2017 roku w kwocie 261 562 tysiące złotych dotyczą kontraktów handlowych z krajowymi oraz zagranicznymi kontrahentami.

Kaucje wykazane w skonsolidowanym sprawozdaniu z sytuacji finansowej na dzień 31 marca 2017 roku w kwocie 65 844 tysiące złotych, dotyczą głównie projektów realizowanych w obszarach:

- budowy bloku elektrociepłowni opalanego biopaliwem 14 179 tysięcy złotych,
- Instalacja katalitycznego odazotowania spalin 8 139 tysięcy złotych,
- wymiana części prostej komory paleniskowej kotła 7 891 tysięcy złotych,
- części ciśnieniowa kotła do spalarni odpadów 5 499 tysięcy złotych.

Zmiana stanu kaucji zanotowana w okresie 3 miesięcy 2017 roku wynikała przede wszystkim ze zwrotu kaucji pieniężnej związanej z realizacją umowy na budowę kotła fluidalnego w kwocie 4 290 tysięcy złotych, oraz z przekazania kaucji pieniężnej na poczet budowy części ciśnieniowa kotła do spalarni odpadów w kwocie 5 499 tysięcy złotych.

Istotną pozycję wykazaną w pozostałych należnościach stanowią zaliczki, które na dzień 31 marca 2017 roku wynosiły 20 530 tysięcy złotych, w tym:

- zaliczka w związku z realizacją umowy na dostawę instalacji odazotowania spalin wraz z montażem w kwocie 7 455 tysięcy złotych,
- zaliczka w związku z realizacją umowy na zaprojektowanie i wykonanie w ramach realizacji bloku dostawy oraz montażu rurociągów wysokoprężnych wraz z armaturą oraz systemami pomocniczymi i dobór zamocowań pierwszorzędowych w kwocie 3 553 tysiące złotych,
- zaliczka w związku z realizacją umowy na dostawę, przedmontaż i montaż reaktora SCR, dostawę zasobników oraz bunkrów węglowych w kwocie 2 089 tysięcy złotych,
- zaliczka w związku z realizacją umowy na dostawę i montaż konstrukcji stalowej budynku maszynowni, bunkrowni, LUV0, SCR, montaż budynków węglowych, podniesienie i ułożenie zdmuchiwaczy parowych w kwocie 1 945 tysięcy złotych.

12.16. Odpisy aktualizujące wartość skonsolidowanych aktywów

	Akcje/udziały*	Pozostałe aktywa finansowe	Pozostałe aktywa niefinansowe	Zapasy**	Należności***
1 stycznia 2017	(24 363)	(10 500)	(5 676)	(11 978)	(32 472)
Utworzenie	-	-	-	-	(12)
Wykorzystanie/rozwiązanie	40	-	-	813	332
31 marca 2017 <i>(niebadane)</i>	<u>(24 323)</u>	<u>(10 500)</u>	<u>(5 676)</u>	<u>(11 165)</u>	<u>(32 152)</u>
1 stycznia 2016	(24 361)	(164 557)	(5 676)	(10 352)	(32 393)
Utworzenie	-	-	-	-	(148)
Wykorzystanie/rozwiązanie	10	-	-	628	249
31 marca 2016 <i>(niebadane)</i>	<u>(24 351)</u>	<u>(164 557)</u>	<u>(5 676)</u>	<u>(9 724)</u>	<u>(32 292)</u>

* odpisy aktualizujące wartość udziałów/akcji w spółkach dotyczą udziałów/akcji w spółkach postawionych w stan upadłości oraz aktualizacji wartości udziałów w procesie upadłości układowej

** utworzenie oraz rozwiązanie odpisów aktualizujących wartość zapasów ujmowane jest w koszcie wytworzenia produktów i usług

*** odpisy aktualizujące wartość należności długo- i krótkoterminowych handlowych oraz pozostałych należności, w tym należności z tytułu kar umownych

12.17. Aktywa stanowiące zabezpieczenie zobowiązań Grupy

12.17.1. Zabezpieczenia ustanowione na środkach trwałych

Na dzień 31 marca 2017 roku wartość środków trwałych stanowiących zabezpieczenie zobowiązań jednostki dominującej wynosiła 139 290 tysięcy złotych. Środki trwałe zabezpieczają zobowiązania z tytułu zawartej z PKO BP S.A. Umowy Limitu Wielocelowego (ustanowiona hipoteka na łączną kwotę do 300 milionów złotych na nieruchomościach, których RAFAKO S.A. jest właścicielem lub użytkownikiem wieczystym z wyłączeniem nieruchomości mieszkalnych oraz zastaw rejestrowy pierwszorzędny na zbiorze rzeczy ruchomych i praw) oraz wierzytelności BGK S.A., PKO BP S.A., mBank S.A. i PZU S.A. wobec RAFAKO S.A. na podstawie Umowy Poręczenia zawartej w celu zabezpieczenia zobowiązań E003B7 Sp. z o.o. powstałych w związku z Umową o Udzielenie Gwarancji wystawionych na rzecz TAURON Wytwarzanie S.A. w związku z realizacją Projektu Jaworzno III 910 MW (ustanowiony zastaw rejestrowy drugorzędny na zbiorze rzeczy ruchomych i praw).

	31 marca 2017 (niebadane)	31 grudnia 2016 (niebadane)
Środki trwałe zabezpieczone hipoteką, w tym:	89 791	90 182
grunty	9 258	9 258
budynki i budowle	80 533	80 924
Środki trwałe, na których ustanowiono zastaw rejestrowy, w tym:	49 499	50 259
urządzenia techniczne i maszyny	48 248	48 935
środki transportu	1 251	1 324
	139 290	140 441*

*wykazane kwoty obejmują środki trwałe zaklasyfikowane jako przeznaczone do sprzedaży w kwocie 12 tysięcy złotych (31 grudnia 2016: 7 tysięcy złotych)

12.17.2. Zabezpieczenia ustanowione na wartościach niematerialnych

Na dzień 31 marca 2017 roku wartości niematerialne o wartości 10 401 tysięcy złotych stanowiły zabezpieczenie zobowiązań jednostki dominującej (31 grudnia 2016: 11 449 tysięcy złotych). Wartości niematerialne zabezpieczają zobowiązania z tytułu zawartej z PKO BP S.A. Umowy Limitu Wielocelowego (ustanowiony zastaw rejestrowy pierwszorzędny na zbiorze rzeczy ruchomych i praw) oraz wierzytelności BGK S.A., PKO BP S.A., mBank S.A. i PZU S.A. wobec RAFAKO S.A. na podstawie Umowy Poręczenia zawartej w celu zabezpieczenia zobowiązań E003B7 Sp. z o.o. powstałych w związku z Umową o Udzielenie Gwarancji wystawionych na rzecz TAURON Wytwarzanie S.A. w związku z realizacją Projektu Jaworzno III 910 MW (ustanowiony zastaw rejestrowy drugorzędny na zbiorze rzeczy ruchomych i praw).

12.17.3. Zabezpieczenia ustanowione na akcjach/udziałach

Na dzień 31 marca 2017 roku akcje/udziały w spółkach o wartości 29 616 tysięcy złotych (31 grudnia 2016: 29 576 tysięcy złotych) zabezpieczają zobowiązania z tytułu zawartej z PKO BP S.A. Umowy Limitu Wielocelowego (ustanowiony zastaw rejestrowy pierwszorzędny na zbiorze rzeczy ruchomych i praw) oraz wierzytelności BGK S.A., PKO BP S.A., mBank S.A. i PZU S.A. wobec RAFAKO S.A. na podstawie Umowy Poręczenia zawartej w celu zabezpieczenia zobowiązań E003B7 Sp. z o.o. powstałych w związku z Umową o Udzielenie Gwarancji wystawionych na rzecz TAURON Wytwarzanie S.A. w związku z realizacją Projektu Jaworzno III 910 MW (ustanowiony zastaw rejestrowy drugorzędny na zbiorze rzeczy ruchomych i praw, zastaw rejestrowy i finansowy na udziałach w E003B7 Sp. z o.o.).

12.17.4. Zabezpieczenia ustanowione na zapasach

Na dzień 31 marca 2017 roku zapasy o wartości 13 023 tysięcy złotych stanowiły zabezpieczenie zobowiązań jednostki dominującej (31 grudnia 2016: 13 039 tysięcy złotych). Zapasy zabezpieczają zobowiązania z tytułu zawartej z PKO BP S.A. Umowy Limitu Wielocelowego (ustanowiony zastaw rejestrowy pierwszorzędny na zbiorze rzeczy ruchomych i praw) oraz wierzytelności BGK S.A., PKO BP S.A., mBank S.A. i PZU S.A. wobec RAFAKO S.A. na podstawie Umowy Poręczenia zawartej w celu zabezpieczenia zobowiązań E003B7 Sp. z o.o. powstałych w związku z Umową o Udzielenie Gwarancji wystawionych na rzecz TAURON Wytwarzanie S.A. w związku z realizacją Projektu Jaworzno III 910 MW (ustanowiony zastaw rejestrowy drugorzędny na zbiorze rzeczy ruchomych i praw).

12.17.5. Zabezpieczenia ustanowione na należnościach handlowych

Na dzień 31 marca 2017 roku należności z tytułu dostaw, robót i usług nie stanowiły zabezpieczenia udzielonych gwarancji oraz kredytów i pożyczek.

12.18. Kapitał podstawowy

W okresie 3 miesięcy 2016 roku zakończonym 31 marca 2017 roku kapitał podstawowy jednostki dominującej nie uległ zmianie i jego wartość na 31 marca 2017 roku wynosiła 169 864 tysięcy złotych.

<i>Kapitał akcyjny</i>	<i>Liczba akcji w szt.</i>	<i>Wartość akcji w tys. zł</i>
Akcje serii A	900 000	1 800
Akcje serii B	2 100 000	4 200
Akcje serii C	300 000	600
Akcje serii D	1 200 000	2 400
Akcje serii E	1 500 000	3 000
Akcje serii F	3 000 000	6 000
Akcje serii G	330 000	660
Akcje serii H	8 070 000	16 140
Akcje serii I	52 200 000	104 400
Akcje serii J	15 331 998	30 664
	84 931 998	169 864

12.19. Wartość nominalna akcji

Wszystkie wyemitowane akcje posiadają wartość nominalną wynoszącą 2,00 złote i zostały objęte w zamian za wkłady pieniężne.

12.20. Prawa akcjonariuszy

Akcje wszystkich serii są jednakowo uprzywilejowane co do dywidendy oraz zwrotu z kapitału.

12.21. Kapitał ze sprzedaży akcji powyżej ich wartości nominalnej

Kapitał ze sprzedaży akcji powyżej ich wartości nominalnej został utworzony z nadwyżki wartości emisyjnej nad nominalną w kwocie 77 947 tysięcy złotych. W dniu 15 maja 2000 roku Walne Zgromadzenie RAFAKO S.A. podjęło uchwałę o przeznaczeniu kwoty 41 169 tysięcy złotych na pokrycie nierozliczonych strat z lat ubiegłych. Dodatkowo w 2015 roku w wyniku ujęcia 58 562 tysięcy złotych nadwyżki ze sprzedaży akcji serii J powyżej ich wartości nominalnej, pomniejszonej o koszty emisji, kapitał ten wyniósł 95 340 tysięcy złotych (31 grudnia 2016: 95 340 tysięcy złotych).

12.22. Wypłacone dywidendy

Spółki Grupy w okresie 3 miesięcy zakończonym 31 marca 2017 roku nie wypłacały dywidendy.

12.23. Zysk/(strata) przypadający na jedną akcję

Zysk/(strata) podstawowy przypadający na jedną akcję oblicza się poprzez podzielenie skonsolidowanego zysku/(straty) netto przypadającego na zwykłych akcjonariuszy jednostki dominującej przez średnią ważoną liczbę wyemitowanych akcji zwykłych jednostki dominującej występujących w ciągu okresu.

Poniżej przedstawione zostały dane dotyczące zysku/(straty) oraz akcji, które posłużyły do wyliczenia podstawowego zysku/(straty) na jedną akcję:

	<i>Okres 3 miesięcy zakończony 31 marca 2017 (niebadane)</i>	<i>Okres 3 miesięcy zakończony 31 marca 2016 (niebadane)</i>
Zysk/(strata) netto z działalności kontynuowanej	10 650	4 201
Zysk/(strata) netto przypadający na zwykłych akcjonariuszy, zastosowany do obliczenia zysku/(straty) na jedną akcję	10 694	4 354
Średnia ważona liczba wyemitowanych akcji zwykłych zastosowana do obliczenia podstawowego zysku/(straty) na jedną akcję	84 931 998	84 931 998
Wpływ rozwodnienia:	-	-
Opcje na akcje	-	-
Umarzalne akcje uprzywilejowane	-	-
Skorygowana średnia ważona liczba akcji zwykłych zastosowana do obliczenia rozwodnionego zysku/(straty) na jedną akcję	84 931 998	84 931 998
Zysk/(strata) na jedną akcję w złotych		
– podstawowy z zysku za okres przypadający zwykłym akcjonariuszom	0,13	0,05

W okresie 3 miesięcy zakończonym 31 marca 2017 roku jednostka dominująca nie dokonała emisji nowych akcji.

Grupa nie prezentuje zysku rozwodnionego na jedną akcję za okres 3 miesięcy zakończony 31 marca 2017 roku, ponieważ nie posiada instrumentów finansowych powodujących rozwodnienie akcji.

12.24. Świadczenia pracownicze po okresie zatrudnienia oraz inne świadczenia

Na podstawie prognozy wyceny dokonanej na koniec okresu obrachunkowego przez profesjonalną firmę aktuarialną Grupa tworzy rezerwę na wartość bieżącą zobowiązania z tytułu odpraw emerytalnych, nagród jubileuszowych oraz ZFŚS. Kwotę tej rezerwy oraz uzgodnienie przedstawiające zmiany stanu w ciągu okresu obrotowego przedstawiono w poniższej tabeli:

	<i>31 marca 2017 (niebadane)</i>	<i>31 grudnia 2016</i>
Na dzień 1 stycznia	23 877	25 556
Koszty odsetek	188	713
Koszty bieżącego zatrudnienia	127	528
(Zyski)/straty aktuarialne	(177)	854
Wypłacone świadczenia	(478)	(2 714)
Utworzenie/rozwiązanie rezerwy na świadczenia pracownicze	1 060	(1 060)
Koniec okresu	24 597	23 877
Rezerwy długoterminowe	22 242	21 855
Rezerwy krótkoterminowe	2 355	2 022

Główne założenia przyjęte przez aktuarium na dzień i zakładane w okresie 3 miesięcy zakończonym 31 marca 2017 roku oraz w okresie 12 miesięcy zakończonym 31 grudnia 2016 roku do wyliczenia kwoty zobowiązania są następujące:

	<i>31 marca 2017 (niebadane)</i>	<i>31 grudnia 2016</i>
Stopa dyskontowa (%)	3,3	3,1
Przewidywany wskaźnik inflacji (%)*	–	–
Wskaźnik rotacji pracowników	6	5
Przewidywana stopa wzrostu wynagrodzeń (%)**	2,81	2,81

* Brak danych w raporcie aktuarium
** 2% w roku 2018 oraz w kolejnych latach

12.25. Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania - długoterminowe

	<i>31 marca 2017 (niebadane)</i>	<i>31 grudnia 2016</i>
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług		
Zobowiązania wobec jednostek powiązanych	–	5
Zobowiązania wobec pozostałych jednostek	40 759	40 208
	40 759	40 213
Zobowiązania finansowe		
Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego	3 096	3 540
	3 096	3 540
Pozostałe zobowiązania		
Naliczone zobowiązania z tytułu niewypłaconej premii	569	530
Zobowiązania z tytułu inwestycji	113	149
Rezerwy na koszty napraw gwarancyjnych	5 003	5 718
Zobowiązania z tytułu Programu Dobrowolnych Odejść	1 132	1 460
	6 817	7 857

12.26. Rezerwy, zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania - krótkoterminowe

	<i>31 marca 2017 (niebadane)</i>	<i>31 grudnia 2016</i>
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług		
Zobowiązania wobec jednostek powiązanych	303	1 400
Zobowiązania wobec pozostałych jednostek	398 905	472 076
	399 208	473 476
Zobowiązania z tytułu inwestycji	1 151	1 610
	1 151	1 610

	31 marca 2017 (niebadane)	31 grudnia 2016
Pozostałe zobowiązania		
Podatek VAT	9 985	21 985
Podatek dochodowy od osób fizycznych	3 056	2 552
Zobowiązania z tytułu ubezpieczeń społecznych	10 675	9 471
Rozrachunki z Urzędem Skarbowym	–	6
Pozostałe zobowiązania z tytułu podatków, ceł i ubezpieczeń	239	238
Zobowiązania wobec pracowników z tytułu wynagrodzeń	12 962	9 363
Rezerwy na koszty niewykorzystanych urlopów	5 672	4 999
Naliczone zobowiązania z tytułu niewypłaconej premii	6 893	11 501
Rezerwy na koszty napraw gwarancyjnych	11 415	12 509
Zobowiązania z tytułu Programu Dobrowolnych Odejść	2 579	5 634
Rezerwa na niezafakturowane usługi i materiały	7 233	5 120
Rezerwa na badanie bilansu	89	177
Rozliczenia z Zakładowym Funduszem Świadczeń Socjalnych	735	9
Inne krótkoterminowe rozliczenia międzyokresowe	11 558	9 890
Kaucje	289	289
Rezerwa na przyszłe koszty	6 307	6 644
Pozostałe	1 194	1 417
	90 881	101 804
Pozostałe zobowiązania finansowe		
Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego	2 057	2 045
Pozostałe zobowiązania finansowe	–	–
	2 057	2 045

13. Cele i zasady zarządzania ryzykiem finansowym

Cele i zasady zarządzania ryzykiem finansowym nie uległy zmianie w stosunku do opublikowanych w ostatnim skonsolidowanym rocznym sprawozdaniu finansowym za 2016 rok.

14. Instrumenty finansowe

Wartość bilansową klas i kategorii instrumentów finansowych na dzień 31 marca 2017 roku oraz na dzień 31 grudnia 2016 roku prezentują poniższe tabele.

Grupa prezentuje poszczególne kategorie i klasy instrumentów finansowych w wartości bilansowej, których wartość godziwa jest zbliżona do wartości bilansowej. Wartość księgowa jest zbliżona do godziwej z powodu relatywnie krótkiego terminu zapadalności (dla pozycji krótkoterminowych), bądź dyskontowania rozrachunków długoterminowych.

	Wartość bilansowa	
	31 marca 2017 (niebadane)	31 grudnia 2016
Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	249	209
Udziały i akcje długoterminowe	249	209
Aktywa finansowe utrzymywane do terminu wymagalności	34 318	–
Obligacje długoterminowe	28 824	–
Obligacje krótkoterminowe	5 494	–
Pożyczki i należności	372 100	738 597
Należności z tytułu dostaw i usług	295 670	621 080
Pozostałe należności	76 397	82 207
Pożyczki udzielone	33	35
Lokaty krótkoterminowe	–	74
Inne aktywa finansowe długoterminowe	–	24 071
Inne aktywa finansowe krótkoterminowe	–	11 130
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	297 783	107 524
	704 450	846 330

	Wartość bilansowa	
	31 marca 2017 (niebadane)	31 grudnia 2016
Zobowiązania finansowe wyceniane wg zamortyzowanego kosztu	587 127	662 555
Kredyty i pożyczki	145 896	147 107
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług (w tym inwestycyjne)	441 231	515 448
Zobowiązania z tytułu gwarancji, factoringu i wyłączone z zakresu MSR 39	5 153	5 585
Zobowiązania z tytułu leasingu i umów dzierżawy z opcją zakupu	5 153	5 585
	592 280	668 140

15. Kredyty i pożyczki

Na dzień 31 marca 2017 roku spółki Grupy Kapitałowej wykazywały zobowiązania z tytułu kredytów bankowych i pożyczek w wysokości 145 896 tysięcy złotych.

Kredyty i pożyczki krótkoterminowe	Zabezpieczenie	Inne	Waluta	Efektywna stopa procentowa	Termin spłaty	Zobowiązania z tytułu kredytów bankowych i pożyczek	
						31 marca 2017 (niebadane)	31 grudnia 2016
Kredyty krótkoterminowe:							
PKO BP S.A.	weksel własny in blanco wraz z deklaracją wekslową, przelew wierzycelności z kontraktów*, klauzula potrącenia wierzycelności z rachunków RAFAKO S.A., hipoteka**, oświadczenie o poddaniu się egzekucji, zastaw rejestrowy na zbiorze rzeczy ruchomych i praw stanowiących całość gospodarczą przedsiębiorstwa	Umowa kredytu odnawialnego w rachunku bieżącym na kwotę 100 milionów złotych***	PLN	WIBOR 1M + marża	30.06.2017****	99 567	99 394
PKO BP S.A.	zastaw rejestrowy na zbiorze rzeczy ruchomych i praw stanowiących całość gospodarczą przedsiębiorstwa RAFAKO, wszystkie wierzycelności jakie mogą powstać w ramach udzielonego Limitu.	kredyt obrotowy odnawialny w rachunku kredytowym na kwotę 50 milionów złotych	PLN	WIBOR 1M + marża	30.06.2017****	46 329	47 713
						145 896	147 107

* zabezpieczenie udzielonego kredytu stanowią należności z kontaktów realizowanych przez Spółkę;

** na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania finansowego Spółka ustanowiła hipotekę na nieruchomościach Spółki (za wyjątkiem mieszkań i budynków mieszkalnych) na łączną kwotę do 300 milionów złotych, która ma stanowić dodatkowe zabezpieczenie udzielonego przez bank PKO BP S.A. kredytu;

*** na dzień publikacji niniejszego sprawozdania finansowego, zgodnie z aneksem do umowy kredytowej podpisanego dnia 30 czerwca 2016 roku, limit kredytowy wielocelowy wynosi 200 000 000,00 złotych, w tym limit kredytu w rachunku bieżącym wynosi do 100 000 000,00 złotych;

**** na dzień publikacji niniejszego sprawozdania finansowego, zgodnie z aneksem do umowy kredytowej podpisanego dnia 30 czerwca 2016 roku, termin wykorzystania i spłaty kredytu przedłużono do dnia 30 czerwca 2017 roku.

Sytuację kredytową Grupy Kapitałowej RAFAKO należy analizować w powiązaniu z notą 2 dotyczącą kontynuacji działalności Grupy.

16. Instrumenty pochodne

Na dzień 31 marca 2017 roku Grupa Kapitałowa nie posiadała nierozliczonych transakcji walutowych typu forward, ani innych rodzajów instrumentów pochodnych.

Spółki Grupy Kapitałowej nie stosują rachunkowości zabezpieczeń, niemniej jednak stosowane transakcje nie mają charakteru spekulacyjnego, a ich celem jest efektywne zabezpieczenie transakcji kupna/sprzedaży denominowanych w walucie. W związku z powyższym Grupa ujmuje efekt wyceny/realizacji instrumentów podobnie jak różnice kursowe, w ramach działalności operacyjnej (przychodów oraz kosztów).

17. Zarządzanie kapitałem

Zarządzanie kapitałem przez Grupę Kapitałową ma na celu zapewnienie możliwie wysokiego poziomu bezpieczeństwa działalności operacyjnej przy jednoczesnym minimalizowaniu kosztów pozyskiwania źródeł finansowania. Zabezpieczenie stabilnego rozwoju Grupy wymaga utrzymywania odpowiedniej relacji pomiędzy własnym i obcymi kapitałami oraz efektywnego zarządzania nadwyżkami finansowymi. Grupa analizuje strukturę kapitału poprzez wskaźnik kapitalizacji (udział kapitału własnego w sumie źródeł finansowania).

31 marca 2017   31 grudnia 2016
 (niebadane)

Udział zadłużenia w kapitale własnym

Kapitał własny przypisany akcjonariuszom jednostki dominującej	445 499	434 855
Kapitał obcy (kredyt bankowy i pożyczka)	145 896	99 394
Suma bilansowa	1 337 845	1 427 069

Wskaźnik kapitalizacji

	0,33	0,30
--	-------------	-------------

18. Rezerwy na koszty

18.1. Rezerwa na koszty kar z tytułu nieterminowej realizacji lub niedotrzymania gwarantowanych parametrów technicznych umów o usługę budowlaną

W okresie 3 miesięcy zakończonym 31 marca 2017 roku jednostka dominująca dokonała weryfikacji stanu rezerw na koszty z tytułu nieterminowej realizacji umów (w tym zrealizowanych opóźnień w odniesieniu do zobowiązań umownych, w tym warunków ustalania kar) na realizowanych kontraktach. Korzystając z najbardziej aktualnej wiedzy na temat realizowanych umów oraz na bazie rozliczenia zakończonych umów, jednostka dominująca podjęła decyzję o rozwiązaniu rezerwy na koszty z tytułu nieterminowej realizacji umów w wysokości 2 304 tysięcy złotych.

18.2. Zmiana stanu rezerw, zobowiązań i rozliczeń międzyokresowych wykazanych w skonsolidowanym sprawozdaniu z sytuacji finansowej Grupy Kapitałowej

	Rezerwa na przewidywane straty na kontraktach*	Rezerwa na nagrody jubileuszowe i odprawy emerytalne i ZFŚS	Rezerwa na urlopy**	Rezerwa na naprawy gwarancyjne**	Rezerwa na koszty kar kontraktowych	Rezerwa na premie**	Rezerwa na Program Dobrowolnych Odejść	Rezerwa na pozostałe koszty **	Pozostałe rezerwy
1 stycznia 2017	19 160	23 877	4 999	18 227	4 856	12 031	7 094	6 644	177
Utworzenie rezerwy	–	–	1 500	851	11	–	–	31	74
Rozwiązanie/wykorzystanie rezerwy	(6 215)	720	(827)	(2 660)	(2 305)	(4 569)	(3 383)	(368)	(162)
31 marca 2017 (niebadane)	12 945	24 597	5 672	16 418	2 562	7 462	3 711	6 307	89
1 stycznia 2016	29 885	25 556	3 659	11 925	–	11 548	–	7 000	227
Utworzenie rezerwy	148	76	1 276	3 166	–	337	–	127	74
Rozwiązanie/ wykorzystanie rezerwy	(8 332)	–	–	(1 864)	–	(297)	–	(473)	(122)
31 marca 2016 (niebadane)	21 701	25 632	4 935	13 227	–	11 588	–	6 654	179

* powyższe kwoty wynikają z wyceny umów o usługę budowlaną opisanych w nocie 11.

** powyższe rezerwy prezentowane są w sprawozdaniu z sytuacji finansowej jako pozostałe zobowiązania

19. Emisja, wykup i spłata dłużnych i kapitałowych papierów wartościowych

W okresie 3 miesięcy zakończonym 31 marca 2017 roku spółki Grupy Kapitałowej nie przeprowadzały emisji, wykupu i spłat dłużnych i kapitałowych papierów wartościowych.

20. Wypłacone lub zadeklarowane dywidendy

W okresie 3 miesięcy zakończonym 31 marca 2017 roku spółki Grupy Kapitałowej nie wypłacały dywidendy. Zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa dywidenda może być wypłacona jedynie z zysku pojedynczych jednostek wchodzących w skład Grupy, a nie w oparciu o skonsolidowany wynik Grupy Kapitałowej.

21. Zobowiązania inwestycyjne

Na dzień 31 marca 2017 roku jednostki wchodzące w skład Grupy Kapitałowej RAFAKO wykazywały zobowiązania z tytułu nabycia rzeczowych aktywów trwałych w kwocie 1 264 tysiące złotych. Ponadto jednostki Grupy nie posiadały podpisanych umów dotyczących planowanych w 2017 roku nakładów inwestycyjnych, które nie zostały na dzień zakończenia okresu sprawozdawczego ujęte w księgach rachunkowych.

22. Zmiany pozycji pozabilansowych, informacje o udzieleniu przez Grupę poręczeń kredytu, pożyczki lub udzieleniu gwarancji

	31 marca 2017 <i>(niebadane)</i>	31 grudnia 2016
Należności z tytułu gwarancji finansowych otrzymanych w głównej mierze jako zabezpieczenie wykonania umów handlowych, w tym:	656 337	667 316
- od jednostek powiązanych	-	-
Należności z tytułu otrzymanych poręczeń, w tym:	-	-
- od jednostek powiązanych	-	-
Weksle otrzymane jako zabezpieczenie, w tym:	19 894	24 865
- od jednostek powiązanych	6 114	9 280
Akredytywy	-	-
	676 231	692 181
	<i>31 marca 2017 (niebadane)</i>	<i>31 grudnia 2016</i>
Zobowiązania z tytułu gwarancji finansowych udzielonych w głównej mierze jako zabezpieczenie wykonania umów handlowych, w tym:	208 812	200 609
- na rzecz jednostek powiązanych	-	-
Zobowiązania z tytułu udzielonych poręczeń, w tym:	1 394 668	1 394 668
- na rzecz jednostek powiązanych	-	-
Weksle wydane pod zabezpieczenie, w tym:	19 976	10 736
- na rzecz jednostek powiązanych	-	-
Akredytywy	-	-
	1 623 456	1 606 013

W okresie 3 miesięcy 2017 roku Grupa Kapitałowa RAFAKO zanotowała wzrost poziomu zobowiązań warunkowych w kwocie 17 443 tysiące złotych, który wynikał przede wszystkim ze wzrostu zobowiązań z tytułu udzielonych gwarancji bankowych oraz wydanych weksli. W okresie 3 miesięcy 2017 roku na zlecenie RAFAKO S.A. banki oraz instytucje ubezpieczeniowe udzieliły kontrahentom gwarancji, głównie gwarancji z tytułu dobrego wykonania umowy, w kwocie 21 970 tysięcy złotych oraz gwarancji przetargowych, w kwocie 3 151 tysięcy złotych. Największą pozycję w tej grupie zobowiązań stanowi gwarancja dobrego wykonania umowy na kwotę 1 303 tysiące euro, wystawiona w lutym 2017 roku. Zobowiązania z tytułu udzielonych poręczeń w kwocie 1 394 668 tysięcy złotych dotyczą poręczenia w dniu 16 kwietnia 2014 roku oraz 24 lutego 2016 roku przez RAFAKO S.A. za zobowiązania jednostki zależnej E003B7 Sp. z o.o., udzielonego do dnia 17 kwietnia 2028 roku, w związku z projektem na „Budowę nowych mocy w technologiach węglowych w TAURON Wytwarzanie S.A.– Budowa bloku energetycznego o mocy 910 MW na parametry nadkrytyczne w Elektrowni Jaworzno III – Elektrownia II”. Największą pozycją wśród gwarancji udzielonych, które wygasły w okresie pierwszych 3 miesięcy 2017 roku była gwarancja dobrego wykonania umowy w kwocie 975 tysięcy euro.

W okresie 3 miesięcy 2017 roku Grupa odnotowała spadek poziomu należności warunkowych otrzymanych głównie pod zabezpieczenie należytego wykonania umów w kwocie 15 950 tysięcy złotych, w tym spadek poziomu należności z tytułu otrzymanych gwarancji bankowych i ubezpieczeniowych w kwocie 10 979 tysięcy złotych oraz spadek poziomu należności z tytułu weksli w wysokości 4 971 tysięcy złotych. Największą pozycję wśród gwarancji otrzymanych w okresie 3 miesięcy 2017 roku stanowi gwarancja zwrotu zaliczki w kwocie 376 tysięcy euro. Największą pozycję wśród gwarancji wygasłych w okresie 3 miesięcy 2017 roku stanowiła gwarancja dobrego wykonania umowy w kwocie 4 152 tysiące złotych.

23. Sprawy sporne, postępowania sądowe

Na dzień sporządzenia niniejszego śródrocznego skróconego skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupa jest w trakcie prowadzenia spraw sądowych, w których jest zarówno pozwanym jak i powodem.

Istotnym postępowaniem prowadzonym przez RAFAKO S.A. jest postępowanie sądowe o odszkodowanie od firmy Donieckobfenergo z siedzibą na Ukrainie z powodu ostatecznego zaniechania realizacji budowy kotła przez Klienta. W dniu 6 sierpnia 2010 roku Spółka otrzymała wyrok Izby Sądowej do spraw gospodarczych Sądu Najwyższego Ukrainy, na mocy którego pozytywnie została rozpatrzona skarga kasacyjna złożona przez RAFAKO S.A. w dniu 2 marca 2010 roku i postanowiono utrzymać w mocy wyrok Donieckiego Apelacyjnego Sądu Gospodarczego z dnia 23 grudnia 2008 roku, w którym to orzeczeniu została zasądzona na rzecz RAFAKO S.A. tytułem odszkodowania, odsetek za zwłokę, kosztów sądowych i kosztów zastępstwa procesowego łącznie kwota 56,7 miliona hrywien, co w przeliczeniu stanowiło kwotę około 11,5 mln USD. Ze względu na niepewność skuteczności windykacji zasądzonej wierzytelności, RAFAKO S.A. nie ujęła powyższej kwoty w przychodach. Pełnomocnik RAFAKO S.A. poinformował, że w lipcu 2012 roku Sąd Gospodarczy okręgu Donieckiego wznowił rozpatrywanie sprawy ze względu na żądanie Donieckobfenergo uznania umowy z dnia 16 maja 1994 roku za nieważną. Zdaniem pełnomocnika nie ma żadnych nowych argumentów i dowodów dla uznania takiego żądania. Ze względu na aktualną sytuację na Ukrainie nie wyznaczono kolejnego terminu rozprawy.

W dniu 2 sierpnia 2016 roku RAFAKO S.A. otrzymało od ENERGA Elektrownie Ostrołęka S.A. (ENERGA) - jako lider konsorcjum (konsorcjantem jest spółka OMIS S.A.), realizującego kontrakt pn. „Redukcja NOx w kotłach OP-650 nr 1, 2 i 3 w Elektrowni Ostrołęka B”, notę obciążeniową opiewającą na kwotę 13 491 000 złotych. ENERGA naliczyła karę na podstawie dwóch tytułów: i) opóźnienia w zakończeniu robót instalacyjnych oraz ii) niedotrzymania terminu przejęcia instalacji bloku do eksploatacji. Następnie, wskutek prowadzonych pomiędzy stronami negocjacji, ENERGA postanowiła odstąpić w całości od kary umownej z drugiego ze wskazanych tytułów, co spowodowało zmniejszenie noty obciążeniowej o 899 400 złotych. Dnia 20 września 2016 roku konsorcjum wniosło do Sądu Okręgowego w Białymstoku pozew o ustalenie nieistnienia zobowiązań wobec ENERGI w związku z niewykonaniem lub nienależytym wykonaniem prac wchodzących w zakres kontraktu. Z kolei ENERGA w dniu 27 października 2016 roku skierowała do RAFAKO S.A. i OMIS S.A. pismo zawierające oświadczenie o dokonaniu potrącenia kwoty 6 453 698,68 złotych, stanowiącej część z naliczonych kar umownych z bieżących płatności kontraktowych konsorcjum. Część potrącenia przypadająca na RAFAKO to kwota 4 177 451,83 złotych. Konsorcjum nie uznaje takiego potrącenia, jako dokonanego bezpodstawnie z uwagi na niezasadność naliczonych kar umownych, co jest przedmiotem toczącego się sporu sądowego. Konsekwencją powyższego będzie zmiana żądania pozwu co do potrąconej kwoty na żądanie zapłaty wraz z odsetkami. W dalszej kolejności, w dniu 4 listopada 2016 roku Sąd Okręgowy w Białymstoku, w ramach toczącego się sporu, wydał postanowienie o skierowaniu stron do mediacji. Sąd wyznaczył osobę mediatora, a strony zawnioskowały o przedłużenie terminu na mediacje do końca maja br. W ocenie Spółki istnieje szansa na ugodowe zakończenie sporu.

Dnia 11 października 2016 roku Spółka złożyła w Sądzie Okręgowym w Gliwicach pozew przeciwko spółce Mostostal Warszawa S.A. o zapłatę kwoty w wysokości 8 042 475 złotych wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 3 sierpnia 2016 roku, tytułem zwrotu 70% wartości kwot wstrzymanych na poczet zabezpieczenia należytego wykonania umowy. Złożenie pozwu uzasadnione było tym, że strony zakończyły definitywnie współpracę w ramach zawartego dnia 18 grudnia 2012 roku kontraktu podwykonawczego na projekt, dostawę i montaż rusztu, kotła i instalacji oczyszczania spalin dla dwóch linii ZTUO Szczecin (ostatecznie spółka RAFAKO S.A. złożyła oświadczenie o odstąpieniu od kontraktu podwykonawczego z winy Mostostal Warszawa S.A. dnia 7 lipca 2016 roku). W związku z zakończoną współpracą na tym projekcie, Mostostal Warszawa S.A. zobowiązany jest zwrócić wartość kwot wstrzymanych na poczet zabezpieczenia należytego wykonania kontraktu, ponieważ wygasła umowna przesłanka istnienia takiego zabezpieczenia. W dniu 19 października 2016 roku Sąd Okręgowy w Gliwicach wydał nakaz zapłaty, w którym uwzględnił w całości żądanie RAFAKO S.A. W dniu 25 listopada 2016 roku do ww. sądu wpłynął sprzeciw od nakazu zapłaty złożony przez Mostostal Warszawa S.A. Dnia 20 marca 2017 roku Spółka złożyła w Sądzie Okręgowym w Gliwicach pozew kierowany solidarnie przeciwko spółce Mostostal Warszawa S.A. oraz spółce Zakład Unieszkodliwiania Odpadów sp. z o.o. o zapłatę kwoty w wysokości 13 136 446,57 złotych wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 18 listopada 2016 roku z tytułu wystawionej faktury za zrealizowane przez Spółkę, a niezapłacone przez Mostostal Warszawa S.A. oraz Zakład Unieszkodliwiania Odpadów sp. z o.o prace wykonane w ramach umowy podwykonawczej dotyczącej inwestycji ZTUO Szczecin. RAFAKO uznaje, że roszczenie jest zasadne, ponieważ prace zostały zrealizowane, na poparcie czego została przeprowadzona przez Spółkę stosowna inwentaryzacja prac i przekazana dłużnikom. W ocenie Spółki w sprawie może kwestionowana być wysokość roszczenia, ponieważ jako podlegające zasądzeniu przez Sąd może być finalnie uzależnione od wyników inwentaryzacji przeprowadzonej przez biegłego sądowego.

W dniu 21 marca 2017 roku został złożony przeciwko Mostostal Warszawa SA oraz Zakładowi Unieszkodliwiania Odpadów Sp. z o.o. w Szczecinie pozew o zapłatę za prace wykonane przez Spółkę do dnia odstąpienia od umowy podwykonawczej, 29 marca br. został wydany nieprawomocny nakaz zapłaty, od którego RAFAKO S.A. spodziewa się złożenia sprzeciwu przez ww. solidarnie odpowiedzialnych. Spółka nie spodziewa się rozstrzygnięcia tego sporu w tym roku.

24. Należności od jednostki powiązanej wynikających z układu

W 2017 roku jednostka dominująca dokonała konwersji posiadanych należności od jednostki powiązanej wynikających z układu na obligacje, co zostało szerzej opisane w nocie 12.9 niniejszego śródrocznego skróconego skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

25. Informacje o Zarządzie i Radzie Nadzorczej jednostki dominującej

W okresie 3 miesięcy zakończonym 31 marca 2017 roku nie miały miejsca zmiany w składzie Zarządu jednostki dominującej.

Na dzień sporządzenia niniejszego śródrocznego skróconego skonsolidowanego sprawozdania finansowego skład Zarządu przedstawia się następująco:

Agnieszka Wasilewska-Semail	- Prezes Zarządu
Krzysztof Burek	- Wiceprezes Zarządu
Jarosław Dusiło	- Wiceprezes Zarządu
Edward Kasprzak	- Wiceprezes Zarządu
Tomasz Tomczak	- Wiceprezes Zarządu

W okresie 3 miesięcy zakończonym 31 marca 2017 roku nie miały miejsca zmiany w składzie Rady Nadzorczej jednostki dominującej.

Na dzień sporządzenia niniejszego śródrocznego skróconego skonsolidowanego sprawozdania finansowego skład Rady Nadzorczej przedstawia się następująco:

Jerzy Wiśniewski	- Przewodniczący Rady Nadzorczej
Dariusz Sarnowski	- Wiceprzewodniczący Rady Nadzorczej
Krzysztof Gerula	- Członek Rady Nadzorczej (niezależny)
Przemysław Schmidt	- Członek Rady Nadzorczej (niezależny)
Dariusz Szymański	- Członek Rady Nadzorczej
Adam Szyszka	- Członek Rady Nadzorczej (niezależny)
Małgorzata Wiśniewska	- Członek Rady Nadzorczej

26. Transakcje z udziałem członków Zarządu i Rady Nadzorczej

W okresie sprawozdawczym i porównywalnym okresie sprawozdawczym jednostki wchodzące w skład Grupy nie prowadziły żadnych transakcji z członkami Zarządów.

27. Transakcje z podmiotami powiązаныmi

W okresie 3 miesięcy zakończonym 31 marca 2017 roku i w analogicznym okresie 2016 roku jednostka dominująca i jednostki zależne nie zawierały istotnych transakcji z podmiotami powiązаныmi na innych warunkach niż rynkowe.

Łączne kwoty transakcji z podmiotami powiązаныmi za dany okres obrotowy:

<i>Podmiot powiązany</i>	<i>Okres 3 miesiący zakończony 31 marca:</i>	<i>Sprzedaż na rzecz podmiotów powiązanych</i>	<i>Zakupy od podmiotów powiązanych</i>	<i>Należności od podmiotów powiązanych</i>	<i>Zobowiązania wobec podmiotów powiązanych</i>
Podmiot dominujący:					
PBG S.A.	2017	707	1 472	1 016	100
	2016	269	761	36 333	439
Jednostki z Grupy Kapitałowej PBG S.A.:					
PBG oil and gas Sp. z o.o.	2017	974	592	1 519	39
	2016	1 360	8 467	938	6 813
PBG Avatia Sp. z o.o.	2017	–	–	–	12
	2016	–	–	4	–
PBG ERIGO Sp. z o.o.	2017	–	–	3	–
	2016	4	–	5	–
PBG ERIGO Projekt Sp. z o.o.	2017	18	–	8	–
	2016	19	–	8	–
PBG DOM Sp. z o.o.	2017	4	–	4	–

<i>Podmiot powiązany</i>	<i>Okres 3 miesiący zakończony 31 marca:</i>	<i>Sprzedaż na rzecz podmiotów powiązanych</i>	<i>Zakupy od podmiotów powiązanych</i>	<i>Należności od podmiotów powiązanych</i>	<i>Zobowiązania wobec podmiotów powiązanych</i>
Jednostki powiązane osobowo:					
SWGK KSIĘGOWOŚĆ Sp. z o. o	2017	–	420	–	172
	2016	–	–	–	–
SWGK Consulting Sp. z o.o.	2017	–	25	7	29
	2016	–	15	107	18
Dwór w Smólsku	2017	–	60	–	25
	2016	–	25	–	25
Mostostal Energomontaż Gliwice S.A.	2017	–	–	–	57
	2016	–	–	–	102
Fundacja PBG	2017	–	200	–	2
	2016	–	110	–	44
Przedsiębiorstwo Inżynieryjne Ćwiertnia Sp. z o.o.	2017	–	–	–	556
BPIL Grzegorz Kiczor	2017	–	70	–	60
Polimex Mostostal S.A.	2017	–	–	–	137
Izba Gospodarcza Energetyki i Ochrony Środowiska	2017	–	–	–	8

28. Zwięzły opis dokonań i niepowodzeń Grupy Kapitałowej w pierwszym kwartale 2017 roku.

W dniu 1 marca 2017 roku RAFAKO S.A. oraz Mostostal Warszawa S.A. (działających w ramach konsorcjum) zawarły ze spółką Tauron Wytwarzanie S.A. z siedzibą w Jaworznie aneks nr 5 do umowy z Tauron Wytwarzanie S.A. na realizację projektu Jaworzno. Na mocy podpisanego aneksu nastąpi:

1. zwiększenie ceny kontraktu głównego o kwotę 71,05 mln złotych netto, powiększoną o podatek VAT (tj. do kwoty 4 470 mln zł), wynikające z konieczności zmiany sposobu posadowienia obiektów bloku na pośrednie oraz obejmuje zleczone obecnie dodatkowo (RAFAKO S.A. oraz Mostostal Warszawa S.A.) wykonanie fundamentu pod V-tą strefę elektrofiltra (EF) i rozbudowę budynku rozdzielni EF. Dodatkowe prace pozwolą zamawiającemu przystosować w części blok do spełnienia przyszłych wymagań konkluzji BAT. Zamawiający oraz Tauron Polska Energia S.A. w toku negocjacji częściowo uznali roszczenia finansowe i terminowe RAFAKO S.A. oraz spółki zależnej E003B7 Sp. z o.o. związane z powyższymi okolicznościami i protokołami konieczności zmiany za zasadne. Roszczenia wynikające ze zmiany norm projektowych (EUROKODY) nie zostały uznane za zasadne przez zamawiającego;
2. wydłużenie terminu realizacji przedmiotu kontraktu o 8 miesięcy i 5 dni, a podpisanie Protokołu Przejęcia Bloku do Eksploatacji nastąpi w terminie najpóźniej w 67 miesięcy i 5 dni, licząc od daty zawarcia kontraktu głównego (listopad 2019 roku);
3. skwitowanie roszczeń wynikających z oceny warunków zastanych na terenie budowy oraz proces weryfikacji dokumentacji zamawiającego – wykonawca w osobie Mostostal Warszawa S.A. oświadczył, że zakończył ocenę warunków zastanych na terenie budowy oraz proces weryfikacji dokumentacji zamawiającego przekazanej wykonawcy (RAFAKO S.A. oraz Mostostal Warszawa S.A.) i że nie zgłosił i nie zgłasza dalszych roszczeń w tym zakresie;
4. zrzeczenie się pozostałych roszczeń Spółki wobec zamawiającego - strony kontraktu oświadczyły, że rozliczenia dokonane na podstawie aneksu nr 5 wyczerpują w pełni ich wzajemne roszczenia przedmiotowo związane z Protokołami Konieczności Zmiany i oświadczyły, że z żadnymi dalszymi roszczeniami z tego tytułu nie będą występować. RAFAKO S.A. oraz Mostostal Warszawa S.A. zrzekają się nieodwołalnie i bezwarunkowo wszelkich roszczeń sformułowanych w PKZ, uznając wszelkie roszczenia związane ze zmianą norm technicznych (z tzw. starych Polskich Norm na normy Eurokod), za nienależne co do zasady;
5. wydłużenie o 6 miesięcy w odniesieniu do dyspozycyjności bloku dla bezpośrednich dostaw Spółki, wydajności maksymalnej trwałej kotła, minimum technicznego bloku i zawartości wolnej wody w spalinach za IOS, poziomu drgań dla budowli oraz o 12 miesięcy w zakresie konstrukcyjno-budowlanych dostaw. Wykonawca zapewni również odpowiednie wydłużenie zabezpieczenia należytego wykonania umowy. Wydłużony Okres Gwarancji obejmuje 2 (dwu)- letni okres gwarancji jakości i rękojmi za wady (podstawowy okres gwarancji) oraz wydłużone okresy gwarancji jakości na wymienione wyżej elementy konstrukcyjno-budowlane bloku i części bloku;
6. rozszerzenie parametrów gwarantowanych typu B dla określonych części bloku.

W dniu 7 marca 2017 roku spółka RAFAKO S.A. otrzymała od QUERCUS Towarzystwa Funduszy Inwestycyjnych S.A. działającego w imieniu zarządzanych przez siebie funduszy inwestycyjnych: QUERCUS Parasolowy SFIO, QUERCUS Absolutnego Zwrotu FIZ, QUERCUS Absolute Return FIZ oraz Acer Aggressive FIZ zawiadomienie o zmniejszeniu przez Fundusze wspólnie udziału w ogólnej liczbie głosów Rafako poniżej progu 5% ogólnej liczby głosów. Zejście poniżej progu 5% ogólnej liczby głosów w Spółce nastąpiło w wyniku transakcji na rynku regulowanym 6 marca 2017 roku. Przed zmianą udziału, Fundusze posiadały 4.988.086 akcji RAFAKO S.A. i tyle samo głosów na walnym zgromadzeniu Spółki, co stanowiło 5,87% kapitału zakładowego RAFAKO S.A. i tyle samo ogólnej liczby głosów na walnym zgromadzeniu Spółki. Na dzień 6 marca 2017 roku Fundusze posiadały 4.163.086 akcji RAFAKO S.A. i tyle samo głosów na walnym zgromadzeniu Spółki, co stanowiło 4,90% kapitału zakładowego RAFAKO S.A. i tyle samo ogólnej liczby głosów na walnym zgromadzeniu Spółki.

29. Stanowisko Zarządu odnośnie możliwości zrealizowania wcześniej publikowanych prognoz

Grupa nie publikowała prognoz na 2017 rok.

30. Akcjonariusze posiadający co najmniej 5% ogólnej liczby głosów na WZ RAFAKO S.A., jednostki dominującej na dzień przekazania raportu kwartalnego

Nazwa podmiotu	Liczba akcji (w sztukach)	Liczba głosów wynikających z posiadanych akcji	Udział w kapitale zakładowym	Procentowy udział w ogólnej liczbie głosów na WZA
PBG S.A. *	42 466 000	42 466 000	50% i 1 akcja	50% i 1 akcja
w tym:				
bezpośrednio:	7 665 999	7 665 999	9,026%	9,026%
pośrednio przez Spółkę Multaros Trading Company Limited ** (Spółka zależna od PBG S.A.):	34 800 001	34 800 001	40,974%	40,974%
Fundusze Emerytalne Nationale-Nederlanden zarządzane przez Nationale-Nederlanden Powszechne Towarzystwo Emerytalne S.A. **	8 048 507	8 048 507	9,480%	9,480%
Fundusze Inwestycyjne zarządzane przez QUERCUS Towarzystwo Funduszy Inwestycyjnych S.A. ***	4 273 794	4 273 794	5,03%	5,03%
Pozostali	30 143 697	30 143 697	35,49%	35,49%

* – stan akcji na podstawie zawiadomienia z dnia 9 września 2015 roku

** – stan akcji na podstawie zawiadomienia z dnia 30 lipca 2015 roku

*** – stan akcji na podstawie zawiadomienia z dnia 4 maja 2017 roku

31. Zestawienie zmian w stanie posiadania akcji RAFAKO S.A. lub uprawnień do nich (opcji) przez osoby zarządzające i nadzorujące jednostek należących do Grupy Kapitałowej objętych konsolidacją, zgodnie z posiadanymi przez RAFAKO S.A. informacjami, w okresie od przekazania poprzedniego sprawozdania finansowego

Zgodnie z posiadanymi przez RAFAKO S.A. informacjami, wg stanu na dzień sporządzenia niniejszego raportu, stan akcji RAFAKO S.A. będących w posiadaniu członków władz Spółek wchodzących w skład Grupy objętych konsolidacją przedstawia się następująco:

	Nazwa spółki	Stan na 21.03.2017	Zwiększenia stanu posiadania	Zmniejszenia stanu posiadania	Stan na 15.05.2017
Osoba zarządzająca					
Edward Kasprzak –Wiceprezes Zarządu	RAFAKO S.A.	2 000	–	–	2 000
Osoba nadzorująca					
	–	–	–	–	–

32. Wynagrodzenia członków Zarządu i Rady Nadzorczej jednostki dominującej oraz spółek wchodzących w skład Grupy Kapitałowej

Wynagrodzenie wypłacone członkom Zarządów, Rad Nadzorczych jednostek wchodzących w skład Grupy Kapitałowej za okres 3 miesięcy zakończony 31 marca 2017 roku przedstawiało się następująco:

	<i>Wynagrodzenie zasadnicze</i>	<i>Wynagrodzenie wypłacone w postaci nagród</i>	<i>Wynagrodzenie z pozostałych tytułów</i>
RAFAKO S.A. – jednostka dominująca			
Zarząd	780	–	28
Rada Nadzorcza	192	–	186
PGL-DOM Sp. z o.o. – jednostka zależna			
Zarząd	27	–	–
Rada Nadzorcza	44	–	–
RAFAKO ENGINEERING Sp. z o.o. – jednostka zależna			
Zarząd	53	130	–
Rada Nadzorcza	32	–	–
ENERGOTECHNIKA ENGINEERING Sp. z o.o. – jednostka zależna pośrednio			
Zarząd	120	–	–
Rada Nadzorcza	13	–	–
E001RK Sp. z o.o. – jednostka zależna			
Zarząd	42	–	–
Rada Nadzorcza	–	–	–
E003B7 Sp. z o.o. – jednostka zależna			
Zarząd	382	1 812	–
Rada Nadzorcza	270	960	–
RENG – NANO Sp. z o.o. – jednostka zależna			
Zarząd	108	–	–
Rada Nadzorcza	–	–	–

33. Czynniki mające istotny wpływ na wyniki do uzyskania w drugim kwartale 2017 roku.

- Możliwość zmiany wysokości szacunków kosztów dotyczących realizowanych kontraktów, m.in. w następstwie prowadzonej kontraktacji zakupu wyrobów i usług, które mogą wpłynąć „in plus” lub „in minus” na wynik do rozpoznania po 31 marca 2017 roku;
- Wystarczalność utworzonych rezerw i odpisów dotyczących realizowanych kontraktów (niewykluczone, że część tematów rozstrzygnie się dopiero po terminie złożenia sprawozdania finansowego za drugi kwartał 2017 roku);
- Ryzyko wystąpienia konieczności utworzenia rezerw na kary kontraktowe za nieterminową realizację lub za niedotrzymanie gwarantowanych parametrów technicznych niektórych kontraktów;
- Możliwość poniesienia ewentualnych kosztów napraw, remontów, modernizacji w umownym okresie gwarancyjnym nieobjętych utworzoną rezerwą na naprawy gwarancyjne;
- Kształtowanie się kursu złotego do EUR, bowiem znaczące zmiany kursu euro mogą mieć istotny wpływ na zmianę rentowności realizowanych kontraktów denominowanych w EUR;
- Ryzyko związane z niezyskaniem niezbędnych gwarancji finansowych umożliwiających pozyskanie i realizację kontraktów.

34. Portfel zamówień

Wartość portfela zamówień Grupy Kapitałowej RAFAKO na dzień 31 marca 2017 wynosiła ponad 3,7 mld złotych. Największą część stanowi projekt Jaworzno – 2,4 mld złotych, z czego 0,3 mld złotych pozostało do realizacji przez jednostkę dominującą, a 2,1 mld złotych poprzez spółkę celową SPV Jaworzno. Portfel zamówień nie uwzględnia kontraktu w Opolu (3,2 mld złotych przypadające na jednostkę dominującą zostało podzleczone w całości podmiotowi spoza Grupy Kapitałowej RAFAKO z czego do wykonania zostało 1,0 mld złotych). Wszystkie zlecenia w strukturze portfela zamówień stanowią obecnie kontrakty z segmentu budownictwa energetycznego.

PORTFEL ZAMÓWIEŃ	
31 marca 2017	31 grudnia 2016
~3,7 mld PLN	~4,0 mld PLN

	PORTFEL ZAMÓWIEŃ na 31.03.2017	Realizacja w latach		
		IV - XII 2017	2018	po 2018
RAZEM, w tym:	~3,7 mld	~1,3 mld	~1,3 mld	~1,1 mld
RAFAKO S.A.	~1,6 mld	~0,5 mld	~0,7 mld	~0,4 mld
SPV Jaworzno	~2,1 mld	~0,75 mld	~0,65 mld	~0,7 mld

Informacje dotyczące wartości portfela zamówień Grupy Kapitałowej RAFAKO zostały zaprezentowane w niniejszym śródrocznym skróconym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym z zastrzeżeniem następujących założeń:

- a) wartość ta stanowi zagregowaną wartość wynagrodzeń Grupy Kapitałowej RAFAKO, wskazanych w poszczególnych kontraktach, które zostały zawarte przez Spółki Grupy Kapitałowej do dnia 31 marca 2017 roku, nie uwzględnia ona kontraktów planowanych, ale jeszcze nie zawartych,
- b) wartość portfela zamówień została wskazana na dzień 31 marca 2017 roku; ostateczne przychody z kontraktów oraz okresy ich realizacji zależą od wielu czynników, w tym niezależnych od Grupy Kapitałowej RAFAKO.

35. Zdarzenia następujące po zakończeniu okresu sprawozdawczego

Po zakończeniu okresu sprawozdawczego nie miały miejsca żadne zdarzenia, które miałyby wpływ na wynik finansowy Grupy.

Rada Nadzorcza RAFAKO S.A. działając na podstawie uprawnienia wynikającego ze Statutu Spółki, uchwałą z dnia 26 kwietnia 2017 roku dokonała wyboru firmy Ernst & Young Audyt Polska Sp. z o.o. sp. k. z siedzibą w Warszawie, Rondo ONZ 1, wpisanej do rejestru Krajowej Izby Biegłych Rewidentów pod numerem 130 jako podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych Spółki. Wybór audytora nastąpił zgodnie z obowiązującymi przepisami i normami zawodowymi. Umowa z wybranym audytorem będzie zawarta na okres przeglądu i badania sprawozdań finansowych RAFAKO S.A. i skonsolidowanych sprawozdań Grupy Kapitałowej RAFAKO za rok obrotowy 2017. W przeszłości Spółka korzystała z usług w/w firmy w zakresie przeglądu i badania sprawozdań finansowych Spółki i Grupy Kapitałowej RAFAKO za lata 2002 – 2005 oraz za lata 2011-2016.

W dniu 4 maja 2017 roku spółka RAFAKO S.A. otrzymała od QUERCUS Towarzystwa Funduszy Inwestycyjnych S.A. działającego w imieniu zarządzanych przez siebie funduszy inwestycyjnych: QUERCUS Parasolowy SFIO, QUERCUS Absolutnego Zwrotu FIZ, QUERCUS Absolute Return FIZ oraz Acer Aggressive FIZ zawiadomienie o zwiększeniu przez Fundusze wspólnie udziału w ogólnej liczbie głosów RAFAKO S.A. oraz przekroczeniu progu 5% ogólnej liczby głosów. Przekroczenie przez Fundusze wspólnie progu 5% ogólnej liczby głosów w jednostce dominującej nastąpiło w wyniku transakcji na rynku regulowanym w dniu 28 kwietnia 2017 roku. Przed zmianą udziału Fundusze posiadały 4 226 334 akcje RAFAKO S.A. i tyle samo głosów na walnym zgromadzeniu jednostki dominującej, co stanowiło 4,98% kapitału zakładowego RAFAKO S.A. i tyle samo ogólnej liczby głosów na walnym zgromadzeniu jednostki dominującej. Na dzień 2 maja 2017 roku Fundusze posiadały 4 273 794 akcje RAFAKO S.A. i tyle samo głosów na walnym zgromadzeniu jednostki dominującej, co stanowiło 5,03% kapitału zakładowego RAFAKO S.A. i tyle samo ogólnej liczby głosów na walnym zgromadzeniu jednostki dominującej.

Niniejsze skrócone śródroczne skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy Kapitałowej RAFAKO zostało zatwierdzone do publikacji w dniu 15 maja 2017 roku uchwałą Zarządu RAFAKO S.A. z dnia 15 maja 2017 roku.

Podpisy:

15 maja 2017 roku	Agnieszka Wasilewska-Semail	Prezes Zarządu	.....
15 maja 2017 roku	Krzysztof Burek	Wiceprezes Zarządu	.....
15 maja 2017 roku	Jarosław Dusiło	Wiceprezes Zarządu	.....
15 maja 2017 roku	Edward Kasprzak	Wiceprezes Zarządu	.....
15 maja 2017 roku	Tomasz Tomczak	Wiceprezes Zarządu	.....
15 maja 2017 roku	Jolanta Markowicz	Główny Księgowy	.....